

ÅRSBERÄTTELSEN 2022

Starring JOHAN TIDSTRAND HELENA TIDSTRAND MATTIAS BANKER CHRISTER FOGELMARCK TOM BEYER MATS WEDIN
GÖRAN SUNDSTRÖM ANDERS EHRLING

Puls & Röst

PARKS AND RESORTS

STYRELSE

2022

JOHAN TIDSTRAND
Ägare och ledamot

HELENA TIDSTRAND
Ägare och ledamot

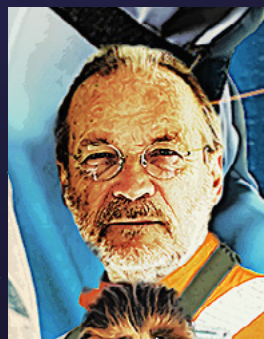
MATTIAS BANKER
Ägare och ledamot

CHRISTER FOGELMARCK
Koncernchef och VD

TOM BEYER
Styrelseordförande

MATS WEDIN
Ledamot

GÖRAN SUNDSTRÖM
Ledamot

ANDERS EHRLING
Ledamot

ÅRETS INSPIRATIONSBILD

Parks and Resorts är ett lika ansvarsfullt som lekfullt bolag.

Därför har vi gjort det till en tradition att låta våra styrelsemedlemmar gestalta ett kulturellt fenomen på omslaget till vår Årsberättelse.

I år gestaltar vår styrelse den ikoniska filmaffischen till den banbrytande filmen "Star Wars - A New Hope" från 1977.

OM OSS

OM DEN HÄR RAPPORTEN

Detta är Parks and Resorts årsberättelse och hållbarhetsredovisning. Rapporten beskriver våra verksamheter och vårt hållbarhetsarbete under 2022 om inte annat anges. Rapporten gäller samtliga dotterbolag. Rapporten följer kriterierna för årsredovisningslagen. Hållbarhetsrapporten omfattar sidorna: 3, 6-7, 24-37, 40-41 och 51.

I Parks and Resorts ingår några av landets främsta upplevelseparker – Gröna Lund, Kolmården, Furuvik och Skara Sommarland – som har roat och engagerat människor i 140 år. Tillsammans välkomnar vi nästan tre miljoner gäster årligen och sysselsätter **6 468 personer**, varav 400 på årsbasis. Parks and Resorts omsatte **1,6 miljarder kronor** under 2022.

Vi strävar efter att erbjuda världens bästa parkupplevelser. För att uppnå det investerar vi nästintill allt överskott i utveckling av utbud och kvalitet. Sedan 2006 har det blivit 2,4 miljarder kronor till nya miljöer, attraktioner, djurhållning och restauranger. En viktig del av verksamheten, utöver att leverera skratt och upplevelser, är forskningen och bevarandearbetet som bedrivs inom ramen för våra djurparker. Allt vi gör är tydligt förankrat i våra fyra värdeord: säkerhet, omtanke, upplevelse och effektivitet.

Vi är ett familjeföretag som vill fortsätta att roa i generationer framöver. Med ett perspektiv som är så långsiktigt krävs det att vi tar ansvar för den påverkan vår verksamhet har på omvärlden. Även om vår produkt, upplevelser, är det mest hållbara du kan konsumera, har vi ett ansvar att hantera vår påverkan på miljö och klimat. Att göra stort intryck med litet avtryck är hela tiden vårt fokus.

Vi är också en del av den växande svenska besöksnäringen där Turismkonsumtionen i Sverige uppgår till mer än 300 miljarder kronor årligen och sysselsätter i genomsnitt 125 000 personer varje år. Att vara en stor aktör inom besöksnäringen innebär också ett stort ansvar och inom Parks and Resorts har vi en uttalad ambition att bidra till att branschen utvecklas på ett hållbart sätt.

Parks and Resorts huvudkontor är lokaliserat på Lilla Allmänna Gränd 9 i Stockholm

WE SUPPORT

Vi stödjer och förbinder oss att verka i enlighet med Global Compacts tio principer som mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupcion som baseras på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s deklaration om miljö och utveckling och FN:s konvention om korrupcion.

Parks and Resorts
SCANDINAVIA

CHRISTER FOGELMARCK

har ordet

I slutet av juni 2022 fastställdes vår rätt att bygga ut Gröna Lund i högsta domstolsinstans. Det är en dom som inte kan överklagas och en händelse som kommer få stor betydelse för Parks and Resorts under lång tid framöver. Utbyggnaden är ett komplext projekt där historiska värden och hållbarhetsfrågor samsas med visioner om gestaltning och gästupplevelser. Vi räknar med att ta det första spadtaget i början av 2024 för att sedan någon gång under 2027 välkomna de första gästerna till det nya området.

Utbyggnaden av Gröna Lund har blivit en katalysator för en femårig utvecklingsplan som omfattar hela koncernen. Vi delar in planen i tre områden som vi kallar Expansion, Vision Djur och Enjoy the Ride. **Expansion** handlar om hur vi ska investera i ett ökat utbud på Kolmården, Furuviik och Skara Sommarland parallellt med Gröna Lund. **Vision Djur** tar sikte på projekt som pekar ut riktningen för framtidens djurparker. Och **Enjoy the Ride** är samlingsnamnet på vår största personalsatsning någonsin som ska göra oss till en ännu mer attraktiv arbetsgivare nu och över tid.

Även om vi har en långsiktig tilltro till vår verksamhet sker ibland oväntade och oönskade händelser som får stor påverkan på medarbetare, djur, gäster eller omvärldens förtroende för oss. I slutet av 2022 tog sig Furuviks schimpanser ut ur sitt hägn med konsekvensen att fyra av dem avlivades. Det är en tragedi för alla inblandade och flera utredningar genomförs i syfte att det aldrig ska hända igen. Händelsen har också aktualiserat frågan om djurparkerers existensberättigande. I en värld där kunskapen om djur och natur minskar för varje generation är vi övertygade om att djurparkerna har en mycket viktig roll att fylla.

2022 blev ett rekordår på flera plan för koncernen – främst tack vare just våra djurparker Kolmården och Furuviik, som lockade fler gäster än någonsin. På Gröna Lund investerade vi i en helt ny säsong: Winter Wonderland. Det och mycket annat nytt som vi har introducerat under de turbulenta åren i spåren av pandemin ska vi finslipa under kommande år. Det blir ett händelserikt och kul år. Igen. Vi ses i parkerna!

Christer
Koncernchef & vd

VI VILL Leverera UPPLEVELSER ÅRET RUNT

Parks and Resorts mål är att kunna erbjuda upplevelser som är lika attraktiva året runt, både för privatpersoner och för företag. Nöjesparkskoncernen har inlett ett arbete med att ännu tydligare skapa nya upplevelser till fler målgrupper. Detta är en del av de uppdrag som Joanna Hammar driver, som i april 2022 tog över som vice vd för koncernen, med ansvar för den kommersiella utvecklingen.

Nästan ett år har gått sedan du tillträdde din nya roll, hur känns det?

– Det känns fortfarande väldigt spännande med ett nytt uppdrag inom koncernen, där jag fortsatt är ansvarig för affärsråden och marknad, men nu också för försäljning på Gröna Lund och tematiserade säsonger. Det är framför allt roligt att få ett bredare fokus på affärsutveckling, både för privatmarknaden och för företag.

I din nya roll ansvarar du för kommersiell utveckling, vad betyder det?

– Det innebär allt ifrån hur våra parker kan bli året runt-öppna till att också se över vilka förändringar vi behöver göra i parkerna, både för att utveckla hela erbjudandet och för att förnya oss. Framför allt ska vi se till att vi inte bara bygger en bra och snygg restaurang för sommargäster, utan en som också fungerar för företagskunder en vinterkväll i januari. Vi jobbar mycket med hur vi kan få in nya målgrupper till olika upplevelser.

Vad har du ägnat dig åt mest under 2022?

– Våra nya säsonger Winter Wonderland och Snow Rider, men också våra Halloween-säsonger och Sagojul på Kolmården, där jag ser över allt ifrån vad vi ska erbjuda våra gäster till vilken affärsmodell vi ska ha. Vi måste hela tiden ha örat mot marken, titta på vad gästerna är nöjda med och vad som kan förbättras – se till att affären och gästnöjdheten hela tiden utvecklas tillsammans helt enkelt.

Winter Wonderland är den största satsningen på tematiserade säsonger sedan Halloween, gick premiären som förväntat?

– Sett till att det är en produkt där besöksanledningen inte ska vara åkattraktioner gick det väldigt bra. Produkten och parken var magisk, men det är en annan park på vintern när det är kallt. Vi behöver därför hitta en affärsmodell där besöket inte är lika beroende av vädret och där inte åken är besöksanledningen, utan de magiska miljöerna i parken.

Hur ser strategin ut för tematiserade säsonger framåt?

– Snow Rider på Gröna Lund i januari är nytt för 2023, men i övrigt blir vårt fokus framåt att bli mer effektiva med de säsonger vi har och fortsätta att förbättra och förfina.

Hur kan ni göra det?

– Vi behöver titta på hur vi är organiserade och hur vi kan jobba mer effektivt. Kommande år behöver vi gå igenom allt ifrån kostnader till utförande när det gäller nya säsonger. Det är också viktigt att ha en affärsmodell som passar alla plånböcker. Jag tror att vi kan öka intäkterna bland annat genom att skapa entréer i olika prisnivåer och för olika målgrupper.

2022 blev Skeppsholmsvikens detaljplan godkänt, hur mycket jobbar du med det projektet?

– Jag kommer jobba mycket med affärsmodellen, dvs hur gästerna ska besöka oss, hur vi ska ta betalt och hur vi ska få ännu fler nöjda gäster. Jag kommer även att se till att vi inte bara bygger snygga och roliga saker, utan framför allt att vi tänker på hur vi kan använda både attraktioner och lokaler till olika målgrupper under alla delar av året. Till exempel tittar vi på hur en attraktion kan vara en karusell dagtid, men bli en nattklubb på kvällen.

Vad är roligast i din nya roll?

– Att ingenting är omöjligt! Det kommer bra idéer från alla håll, inte minst från våra anställda. Det är väldigt roligt att kunna förverkliga dem i våra parker tillsammans med alla proffsiga medarbetare.

Om Joanna Hammar

Började på Parks and Resorts: 2015.

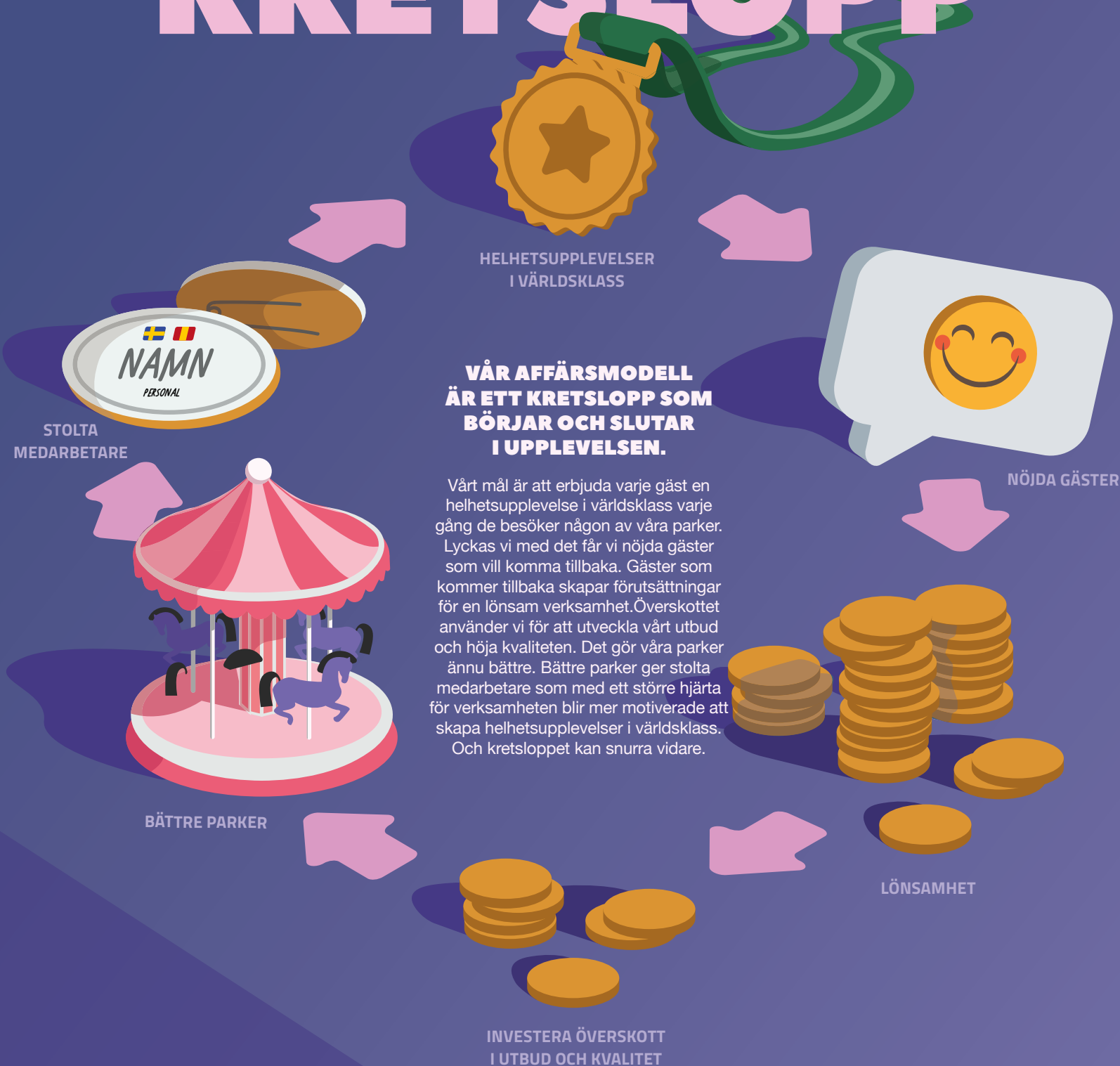
Nuvarande roll: Vice vd.

Tidigare roller: Marknadschef Gröna Lund, Marknadsdirektör Parks and Resorts.

Bakgrund: Civilekonom, marknadschef TV3, TV6, TV8 och TV10.

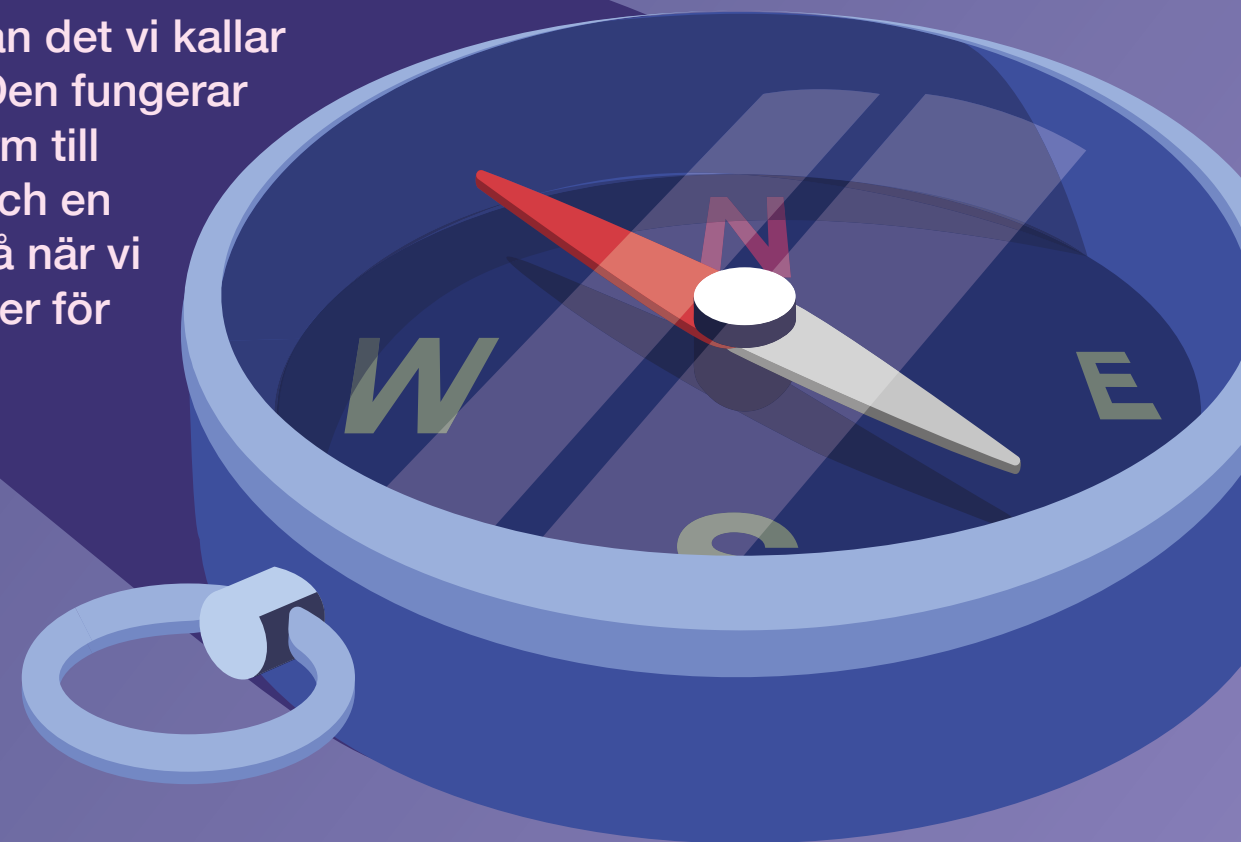
Ser mest fram emot på jobbet 2023: Hur vår nya affärsmodell på Gröna Lund tas emot. Det ska bli så spännande!

VÅRT EGET KRETSLOPP

VÅR KOMPASS

Parks and Resorts hållbarhetsarbete utgår från det vi kallar vår kompass. Den fungerar som en plattform till ambitionerna och en grund att stå på när vi drar upp riktlinjer för vårt arbete.

EN PARK FÖR ALLA

Våra parker ska vara till för alla gäster, medarbetare, djur, det omgivande samhället och framtida generationer. Vi tar ansvar där vår verksamhet berör och strävar efter att vår påverkan ska vara positiv.

STORT INTRYCK MED LITET AVTRYCK

Att leverera magiska helhetsupplevelser är det vi gör bäst och det ska vi göra på ett så resurseffektivt sätt som möjligt.

HELLRE RÄTT ÄN LÄTT

Hållbarhet är aldrig svart eller vitt och med forskning och utveckling förändras bilden ständigt. Vi värjer dock inte för det komplexa eller det som är svårt att kommunicera utan våra beslut ska alltid vara grundade på kunskap och fakta. För att klara det tar vi hjälp av de som kan mer.

Vår kultur är **CENTRAL** i allt vi gör

För Parks and Resorts operativa ägare, Johan Tidstrand och Mattias Banker, blev 2022 året då flera drömprojekt förverkligades eller kunde påbörjas. Men det blev också en ögonöppnare för hur avgörande koncernens unika företagskultur är för framtiden.

Att vara ägare till en nöjesparkskoncern är inget jobb, det är en livsstil. Det betyder att parkerna – deras nuläge, utveckling och framtid – finns med alla dygnets vakna timmar, 365 dagar om året. Det betyder också att man rör sig framåt när vindarna blåser som hårdast och att man fortsätter i samma riktning även när solen skiner.

– Den dagen vi börjar tycka att vi är tillräckligt bra och lutar oss tillbaka kommer vi att börja fatta dåliga beslut. Jag ser verkligen fram emot 2023, då ska vi göra allt vi gjorde 2022 fast ännu bättre, ännu vassare, för att ge ännu fler besökare minnen för livet, säger Mattias Banker.

Tillsammans med Johan Tidstrand och Johans syster Helena Tidstrand har han drivit Parks and Resorts sedan 2006, då trion till mångas förvåning förvärvade det gamla familjeföretaget. Ingen av dem hade någon tidigare erfarenhet av nöjesparker, annan än sina egna upplevelser som barn. Men de hade en vilja, ett driv och ett mål. Och tack vare den aldrig sinande lusten för jobbet och att kontinuerligt återinvestera bolagets överskott för att utveckla sina parker, har Parks and Resorts skapat upplevelser och minnen för livet för miljontals besökare år efter år. Och trots att ägarna nu är inne på sitt sjuttonde år, är entusiasmen och drivet starkare än någonsin.

– Vi har lovat att vara långsiktiga ägare och vårt löfte står fast. Om vi var hundra procent säkra på detta tidigare, blev vi 2022 mer övertygade än någonsin om att vi ska skapa fantastiska upplevelser för både barn och vuxna. Oavsett om det handlar om djur eller berg- och dalbanor, så behöver vi vara långsiktiga för att förstå hur vi ska utvecklas framåt, säger Mattias Banker.

Visionen att skapa världens bästa nöjesparker handlar om ett ständigt arbete med att utveckla och förbättra. 2022 var ett år av initiativ och genomförande. Gröna Lund fick en ny säsong i spektakulära Winter Wonderland, Pelle Svanslös intog Furuvik och det älskade Bamses Värld fick ta större plats på Kolmården. Investeringar i ett nytt djurhåll vid vattnet gjorde att man i

Furuvik kunde välkomna tre nya arter, varav två hotade. Det var också året då planerna om en solcellspark, en av Sveriges största, klubbades igenom för att kunna generera grön el till parkerna och göra skillnad på riktigt. Beskedet om att kvarteret Skeppsholmsvikens detaljplan vann laga kraft var en dröm som förverkligades och som öppnar för storslagna möjligheter för Gröna Lund.

Som operativa ägare tittar Mattias Banker och Johan Tidstrand hela tiden på de värden som ligger till grund för Parks and Resorts framgång som företag och arbetsgivare. Fantastiska besöksiffror 2022 vittnade om att arbetet med gästupplevelsen går i rätt riktning. Samtidigt hade åren med pandemi lämnat efter sig efterverkningar på koncernens unika företagskultur – ett värde helt avgörande för att Parks and Resorts ska kunna bevara sitt starka fundament även i framtiden.

– Vi tappade nästan två år av rekrytering under pandemiåren, vilket betydde att vi hade en majoritet av nya medarbetare och att gamla medarbetare hade gått vidare till annat. Först när vi summerade 2022 förstod vi effekten av detta på vår företagskultur, kanske främst på Gröna Lund. Vi förstod framför allt hur central vår kultur är i allt vi gör – för medarbetarna och verksamhetens framgångar, säger Mattias Banker.

Under koncernens årliga medarbetarexpo som hölls i mars, var temat just de fem värden som ska prioriteras under kommande år, varav ett av dem var företagskulturen och hur den ska bevaras. Ett program för mentorskap, ökat fokus på arbetsmiljö och en hälsoakademi var bara några av de initiativ som presenterades. För Mattias Banker och Johan Tidstrand är detta vägen framåt för att kunna återuppbygga den utbildningsmodell som legat till grund för Parks and Resorts företagskultur. En kultur som bygger på att ha roligt, att samarbeta, hugga i där det behövs, dela med sig av kunskap och inte minst – känna gemenskap.

Mattias Banker känner stor tillförsikt i att företaget är på rätt väg och ser mängder av möjligheter för Parks and Resorts befintliga och framtida medarbetare.

– Jag älskar att vi är ett företag som lägger resurser, tid och krav på den här typen av frågor. Det är den arbetsgivaren vi vill vara. Alla vill ha en utmaning och det krävs förnyelse, utveckling, rotation och kunskapsfördelning. Detta hänger ihop med hur vi ser på intraprenörskap, idéer som kommer inifrån. Om någon kommer på ett bättre eller annat sätt att lösa uppgiften så ska man få möjligheten att förverkliga den idén.

De utmanade åren under pandemin har gjort Parks and Resorts starkare och dess ägare ännu mer beslutsamma. Om 2022 var ett år med gasen i botten, med nya projekt och nyintroducerade säsonger, blir fokus i parkerna 2023 att slipa vidare på det som finns för att kunna ge gästerna ännu bättre upplevelser.

– När man går igenom något tufft tillsammans blir man starkare, det vet vi nu. 2023 ska vi göra det vi har gjort 2022 fast ännu bättre. Vi vill verkligen fortsätta att bygga detta för kommande generationer. Och inget går att göra halvhjärtat, det är allt eller inget.

Året då vi fick ytterligare en SÄSONG

2022 blev ett år med vissa utmaningar, men som präglades främst av samma fart och framåtanda som frammanats under pandemiåren. Den framgångsrika affärsmodellen med två besökspass och obegränsade åk med Ticket to Ride låg kvar, och trots färre gäster i en luftigare park slog Gröna Lund både besöks- och försäljningsrekord. Året kröntes med lanseringen av den nya säsongen Winter Wonderland, som lockade nära hundra tusen besökare. Under hösten pågick rekryteringsprocessen av en efterträdare till Magnus Widell, som efter tio framgångsrika år som vd slutade sin anställning på Gröna Lund. Ny vd sedan den 9 januari 2023 är Jan Eriksson, tidigare CIO för Parks and Resorts.

– Det känns otroligt roligt och spännande. Det är en verksamhet jag till vissa delar känner väldigt bra, men jag har också många spännande insikter att göra under tiden framöver, säger Jan Eriksson.

Efter ett starkt avslut på 2021 gick man på Gröna Lund in i 2022 med höga förväntningar. Den nya affärsmodellen var uppskattad av gästerna och lanseringen av Night Rider hade gett en riktig energiinjektion och säkrat sin fortsättning för 2022. Den 24 april öppnade parken sina grindar för att äntligen få välkomna gäster till ett komplett utbud av attraktioner och inte minst konsertupplevelser.

– Vi fick äntligen återta Grönan som konsertscen. Vi hade ett superladdat program med både nya bokningar och artister som skulle ha spelat 2020 och 2021, men som i stället fick ta plats på Stora Scen 2022. Det var fantastiskt, säger Jan Eriksson.

John Legend, Dua Lipa, Zara Larsson och Tom Jones var bara några av gigan-

terna som skapade konsertmagi under sommarkvällarna. Över 50 konserter spelades på Gröna Lund för över 250 000 konsertbesökare sommaren 2022.

Samtidigt fortsatte visionen om en året runt-park att aktiveras med fler dagar för Halloween och Night Rider, som båda slog nya besöksrekord. Årets höjdpunkt var förstås det efterläng-

terna fler möjligheter att besöka parken under hela året. För att kunna göra detta på bästa sätt etablerades ett helt nytt affärsområde som enbart ska fokusera på vad som händer på Gröna Lund vid sidan av huvudsäsongen.

Men målet är inte bara att ge gästerna en bättre park och öka lönsamheten i verksamheten, utan också att kunna erbjuda fler medarbetare året runt-anställning, vilket i sin tur stärker kompetensen i hela bolaget.

– Kan vi skapa större karriärmöjligheter för våra anställda kan vi få bättre kontinuitet och stabilitet i vår personalstyrka. Därmed minskar vi också risken för kunskapsglapp och kan leverera bättre upplevelser över tid till våra besökare.

Under rekryteringen inför fjolårets säsong stod Gröna Lund för första gången inför en ny typ av utmaning: den allmänna bristen på personal i hela besöksnäringen, till följd av pandemin.

tade Winter Wonderland, som i december och januari lockade 92 000 besökare till en park i magisk vinterskrud.

– Vi är väldigt nöjda! Vi lekte med ljus, mörker och magiska upplevelser på vårt nöjesfält mitt i vintern. Det var inte helt utan utmaningar. När vi utökar med nya säsonger finns alltid vissa tröskелеffekter, men vi ska utvärdera projektet i alla dess delar och finslipa det ännu mer till 2023, säger Jan Eriksson.

Med tematiserade säsonger som Winter Wonderland vill man kunna erbjuda gäs-

"Vi sätter spaden i marken i januari 2024, det ska bli otroligt spännande!"

Men i synnerhet den kraftiga minskningen av antalet återvändande personal.

– Det var en helt ny värld för oss. Normalt har vi mellan 50 och 60 procent återvändare, men 2022 kom inte tillräckligt många tillbaka. De som studerade har gått ut i arbetslivet och andra har lämnat branschen. Konsekvensen blir att vi inte får in lärandet via vår erfarna personal, vilket gör att utbildning och kompetensutveckling blir lidande, något som i slutändan kan påverka gästnöjdheten.

I vanlig ordning är Parks and Resorts snabba med att agera. Större resurser lades på rekryteringen, som hölls öppen under hela säsongen. Och under hösten har man arbetat med reklamkampanjer för att ytterligare förstärka Gröna Lund som arbetsgivarvarumärke och lyfta fram vikten av social hållbarhet inför 2023.

Flera insatser har gjorts under året även i arbetet med ekologisk hållbarhet. Under Halloween lanserades till exempel ett pilotprojekt i samarbete med Coca-Cola Sverige, där besökaren kunde välja en flegångsmugg och själv fylla på sin dryck. Det blir billigare för gästerna och muggen blir en del av ett cirkulärt system då den kan återanvändas under hela besöket och återlämnas innan hemgång för att diskas och sedan användas på nytt.

– Projektet genomfördes för att undersöka hur vi kan ersätta engångsmaterial med flegångsmaterial i våra parker. Vi lärde oss bland annat

hur viktigt det är att hitta ett sätt att få gästen att lämna tillbaka muggen efter användning. Även om gästen kunde få ett gratis spel vid inlämning av muggen lämnades bara 40 procent av muggarna tillbaka, resten togs hem eller hamnade på villovägar.

Fjolårets kanske roligaste nyhet var att detaljplanen för Kvarteret Skeppsholmsviken, dvs området på Gröna Lunds parkering, vann laga kraft, ett gigantiskt projekt som inleddes under hösten och som ska pågå under fem år. En särskild arbetsgrupp har tillsatts för att hitta på koncept och kommersiella paketeringar för det nya området och planering och projektering ska pågå under hela 2023.

– Vi sätter spaden i marken i januari 2024, det ska bli otroligt spännande!

OMSÄTTNING I MKR

2022:	729,2
2021:	537,3

ANTAL GÄSTER

2022:	1 290 950
2021:	810 432

KETCHUP-EFFEKTEN

Kolmårdens bästa år någonsin inleddes med två månader av fortsatta restriktioner. Men sedan sa det pang. vd Christine Karmfalk beskriver det som en "ketchup-effekt". Lusten att få möta djur gav ett besöksrekord och en lönsamhet som sköt i höjden. Fortsatta digitala bokningsmöjligheter gav nöjdare gäster och ett stadigare grepp togs om arbetet med att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna.

Roligast i sin roll som vd för Nordens största djurpark var att få ta tag i och få sponsra nya djurprojekt 2022, som bevarandeprojektet av vildkameler i Gobiöknen. Det ligger Christine Karmfalk varmast om hjärtat. Och förstås kvittot på att Kolmården, efter att ha gått igenom ett stålbad, kommit ut starkare, bättre och mer engagerade på andra sidan. Dessutom presterar man bättre än någonsin.

– Känslan förra året var "vi tog oss igenom det, nu kör vi"! Vi hade en fantastisk Påsk med Bamse och på Halloween fick vi för första gången över hundra tusen besökare efter att ha utökat med en helg för att få plats för alla årskortsbesökare. Och det blev fullt, säger Christine Karmfalk.

Det var ett händelserikt år på alla fronter. Barnens favorit Bamses Värld expanderade bland annat med den nya åkattraktionen Skalmans Flygskola och den uppskattade tematiseringen Vargens Korv, en korvkiosk i form av en jättebumling. Detta var bara startskottet för en fortsatt utvecklingen av Bamses Värld under 2023. Sagojula hade för första gången öppet över hela jullovet och kunde stoltsera med en ny skridskobana. Den fortsatta möjligheten att kunna förboka sina upplevelser digitalt, även efter pandemin, har inte bara gett nöjdare gäster utan också öppnat för en flexibilitet som har resulterat i högre lönsamhet.

– Vi kan jobba mer proaktivt med hur många gäster vi tar in, bestämma när och vad som ska öppna och bemanna efter bokningsläget. Det har inneburit mindre köer och en bättre arbetsmiljö för våra medarbetare, säger Christine Karmfalk.

Kolmårdens hjärta är djuren. De goda affärsresultaten betyder att parken kan fortsätta att investera i sitt viktiga arbete, att skydda och bevara hotade djurarter, att stödja bevarande- och forskningsprojekt och inte minst att utbilda gästerna för att öka kunskap och förståelse för djurens och naturens sårbara verklighet. Som ett steg i detta uppdrag bestämde sig Kolmården för att avveckla delfinariet.

Ett beslut som kändes helt självklart.

– Delfinerna är inte hotade och ser inte heller ut att bli det. De är dessutom enormt resurskrävande, resurser som vi istället kan använda till djur som behöver dem bättre. Det var inget svårt val, säger Christine Karmfalk.

Hon beskriver en total samstämmighet bland medarbetarna, även de delfinskötare som står delfinerna mycket nära.

– Det var fantastiskt fint, alla ansåg att detta var rätt beslut och att vi måste ta vårt ansvar och göra det som är viktigast för framtiden. Högsta prioritet är nu att se till att våra tolv delfiner ska få de bästa hemmen för resten av sina liv.

På Kolmårdens resa för att göra mer för fler djur – en stor uppgift – har företaget under 2022 tagit stora steg i de internationella hjälpprojekten. Genom ett insamlingsprojekt och en egen donation kunde Kolmården ge 1,8 miljoner kronor till stiftelsen Kolmården Foundation som i sin tur kunde dela ut pengar till nya bevarandeprojekt. (Läs mer om detta i artikeln om vårt bevarandearbete).

Kolmården har sedan flera år tillbaka flyttat fram sitt hållbarhetsarbete, både inom bevarandearbetet och på andra områden, som till exempel omställning till 100 procent grön el och minskning av den totala energiförbrukningen. Företaget har löpande minskat sitt matsvinn och användningen av plast i engångsmaterial. 2022 prisades Kolmården av Europas största oberoende varumärkesstudie om hållbarhet, Sustainable Brand Index. I kategorin Travel & Tourism hade konsumenterna röstat Kolmården som det "Mest hållbara varumärket".

– För mig är det ett kvitto på att vi når ut med det vi gör, att vi levererar och inte bara pratar om det. Under 2022 har vi investerat mycket i parken för att besökarna ska förstå allt som händer hos oss och vi har fått ett väldigt fint gensvar. Detta ska vi fortsätta att arbeta med under 2023, avslutar Christine Karmfalk.

"Alla ansåg att detta var rätt beslut och att vi måste ta vårt ansvar och göra det som är viktigast för framtiden."

OMSÄTTNING I MKR

2022:	555,6
2021:	421,2

ANTAL GÄSTER

2022:	760 138
2021:	606 545

OMSÄTTNING I MKR

2022: 201,5

2021: 141,4

ANTAL GÄSTER

2022: 377 402

2021: 215 236

DET VÄRSTA VI SKULLE KUNNA VARA MED OM

REVANSCHÅRET SOM FICK ETT SORGLIGT SLUT

Det är en av sommarens finaste kvällar och gästrikesonen Tomas Ledin avslutar sin sommarturné framför ett jublande publikhav på Furuviks Stora Scen. Den folkkära artisten var en av de sista att spela efter en historisk konsertuppställning. Pelle Svanslös efterlängtnade ankomst, ett halloweenfrände som slog besöksrekord och nya djurarter i parken var andra av 2022 års höjdpunkter. Men året fick ett tragiskt slut som kommer att ta tid för Furuvik och dess medarbetare att bearbeta.

Redan från start satsade Furuvik på rekord och när året summerades hade parken välkomnat inte mindre än 377 000 besökare! Glädjen och energin var påtaglig över att efter två års uppehåll kunna presentera ett fullspäckt konsertprogram och få välkomna all säsongspersonal igen. Många som hade jobbat under 2021 var återvändare, men bortåt 450 personer nyanställdes inför 2022.

– Vi fick släppa många medarbetare i början av pandemin som inte kom tillbaka, vilket gjorde att vi fick ett generationsbyte. Men det har fungerat bra. Vi har haft kontinuerlig rekrytering under året och jag tror att vi har klarat oss lite bättre än vissa andra verksamheter inom koncernen, vilket jag är tacksam för, säger vd Sandra Wilke.

Ett positivt bidrag var det nya samarbetet med Veteranpoolen, något som hade legat i planerna redan innan pandemin. Nu var det äntligen dags att få välkomna senior personal som ett viktigt tillskott i parken.

– Våra gäster består ju av alla sorters människor, då är det viktigt att vi speglar samma mångfald bland våra anställda. De äldres närvaro gav också en trygghet bland våra 500 ungdomar, säger Sandra Wilke som ser samarbetet med Veteranpoolen som långsiktigt.

En annan veteran som gjorde premiär på Furuvik var 84-åringen Pelle Svanslös. Hans första uppdrag blev bland annat en nyskriven teaterföreställning på Lilla Scen tillsam-

mans med hans (o)vänner Måns, Bill och Bull och de andra Uppsalakatterna. Höjdpunkten för alla mindre barn var också att få träffa karaktärerna livs levande ute i parken.

– Oavsett väder så var föreställningarna fullsatta, det var fantastiskt, säger Sandra Wilke. Vi har letat länge efter en karaktär som passar Furuvik och det finns ett fint samröre med våra grundvärderingar och Pelles värderingar, inte minst kopplat till vårt bevarandearbete. Detta var en uppstart, men vi ska bygga vidare på hans eskapader inför nästa säsong.

Efter två år utan konserter kunde Furuvik bjuda på en imponerande uppställning med artister som Molly Sandén, Europe, Cornelia Jacobs och Tomas Ledin, som lyckades pricka in en av sommarens finaste kvällar med ett publikhav som sjöng med till tonerna av "Sommaren är kort". 25 konserter var ett historiskt rekord för Furuviks konsertscen, med upp emot 10 000 åhörare på de mest välbesökta framträdandena. Konserter drar ungdomar och unga vuxna till Furuvik, vilket även är förhoppningen med berg- och dalbanan Lightning, en snabbaccelererande, hisnande launch coaster som ska stå klar sommaren 2023. Lightning blir den största attraktionen i Furuviks historia.

– Det är en jätteinvestering vi gör! Det mesta i parken idag är för familjer med lite yngre barn, men denna kommer även att tilltala ungdomar. Vår långsiktiga strategi är att vårt tivoli ska ha upplevelser för alla och Lightning är ett viktigt steg i den, säger Sandra Wilke.

Furuvik

"Inom 24 timmar hade vi kollegor från andra parker inom koncernen på plats som stöttade upp."

Halloween har på senare år blivit en riktig snackis och en av årets höjdpunkter för stora och små gäster. Furuviik följde efter sina systerparker och öppnade tidigare för halloween och en extra öppetid lockade en rekordpublik på 33 000 besökare. För alla över 13 år blev det under fyra kvällar en uppföljning på 2021 års succé Horror Nights, där skräcknivån var maxad i både skräckhus och tematiserade områden.

På djursidan innebar en viktig investering i ett nytt fint hägn vid vattnet att parken kunde ta emot nya djurarter. Furuviik kunde välkomna två individer av den utrotningshotade gyllene takin, sex besoarantiloper och den svenska lantrasen blå anka som också är starkt utrotningshotad i det vilda. Planen var även att ett syskonpar av arten röd panda skulle flytta in under året, men administrativa utmaningar pga Brexit har gjort att flytten skjuts fram till 2023.

Ett fantastiskt år fick ett avslut som ingen hade kunnat föreställa sig - en tragedi som odiskutabelt har utgjort den största krisen i Furuviiks historia. Den 14 december lyckades schimpanserna ta sig ut ur sitt hägn och schimpanshuset. Av säkerhetsskäl var man tvungen att avliva fyra av schimpanserna.

"Det här är en oerhört tragisk situation för alla inblandade, både djur och människor. Våra tankar går till alla medarbetare, våra djur och alla som värnar om våra djur. Sorgen är oerhört tung", skrev Furuviik i ett pressmeddelande.

Det långsiktiga och viktiga arbetet med att ta hand om personal och övriga djur i schimpansflocken inleddes omedelbart och i januari 2023 tillsatte Furuviik även en extern utredning

av incidenten. Omedelbara åtgärder vidtogs för att höja säkerheten i schimpanshuset. Samtidigt som arbetet pågår med att bearbeta det som hände, ska Furuviik öppna för en ny säsong med allt vad det innebär. En svår men ofrånkomlig balansgång.

- Den kommande säsongen påverkas i allra högsta grad. Vi måste gå igenom alla processer och bestämma hur vi ska kommunicera i parken kring det som har hänt. Vi förbereder oss och våra säsongsmedarbetare på bästa sätt. De kommer att få verktyg och utbildning för att kunna hantera detta i sitt dagliga arbete och i mötet med gästen, säger Sandra Wilke.

Det som inträffade var det värsta Furuviik skulle kunna vara med om, säger Sandra Wilke. Samtidigt lyckades man snabbt ställa om till krisläge för att hantera situationen.

- Vi hade att göra med en 70 timmars aktiv kris, något jag aldrig hade kunnat föreställa mig. Vi följde vår säkerhetsplan och även om jag i efterhand har gått igenom hela krisen i mitt huvud tror jag inte vi hade kunnat göra det bättre givet de svåra förutsättningar som rådde. Ingen människa utsattes för någon risk eller kom till skada.

Vilka lärdomar tar ni med er av det som hände?

- Att våra schimpanser kunde ta sig ut visade att vi brast i våra rutiner och att vi är sårbara som verksamhet, men vi är väldigt starka som koncern. Inom 24 timmar hade vi kollegor från andra parker inom koncernen på plats som stöttade upp. Vi kommer att lära oss väldigt mycket av den här händelsen.

OMSÄTTNING I MKR

2022: 132,6

2021: 130,5

ANTAL GÄSTER

2022: 276 223

2021: 230 327

VD-BYTE

och statsministerbesök

Lördagen den 4 juni öppnade Skara Sommarland för en efterlängtat helsäsong där camping, bad- och åkattraktioner stod redo för semestersugna besökare. Åtgärder som med framgång införts under pandemin behölls under 2022 och gav ett uppsving till gästnöjdheten. Nyttillträdda vd:n Christine Karmfalk fick lära sig mycket nytt och ser redan fram emot att få vässa Skara Sommarland ännu mer till säsongen 2023.

Efter ett 2021 fullspäckat med nyheter som den hisnande åkattraktionen Snake, surfloungehäng på nya restaurangen Bryggan och det nyrenoverade vattenlandet Lagunen, blev 2022 ett år av finjusteringar för att förhöja gästupplevelsen ytterligare. Skara Sommarland bjöd på en stabil säsong och välkomnade totalt 276 223 besökare i parken och 24 539 loginätter på campingen.

– Vi hade kunnat ta in fler gäster per dag under juli men satte ett tak på antalet biljetter per dag för att ge besökarna en så härlig upplevelse som möjligt. Vi har mer att jobba på när det gäller köer och upplevelse men vi kom en bra bit på vägen under 2022, säger vd Christine Karmfalk.

Mitt i högsäsongen fick parken finbesök av dåvarande statsminister Magdalena Andersson. Hon gjorde rundvandring i parken med en parad av nyfikna gäster som följde med när statsministern åt mjukglass, snurrade sockervadd och pratade med sommarjobbare. I december 2021 tillkännagavs att Janne Nilsson efter fem år som vd beslutat sig för att gå vidare till nya utmaningar och att Skara Sommarland skulle samordnas med Kolmården under ledning av Christine Karmfalk. Hon inledde sitt nya uppdrag genom att se, lära och känna in.

– Jag har lång erfarenhet av Parks and Resorts och har även god kännedom om Skara, men det var också mycket

**"Det har varit
en fantastisk och
lärorik säsong."**

nytt som vattenland och camping. En stor skillnad mot Kolmården är också att Skara Sommarland har en kortare säsong och betydligt färre medarbetare, säger Christine Karmfalk.

Tillsammans med en liten grupp medarbetare, varav flera nya för säsongen, genomfördes för första gången ett uppskattat genrep innan öppning för att säkerställa att allt fungerade som det skulle. Den nya personalen fick öva på att checka in gäster i campingen, kontrollera stugor och köra attraktioner.

Augusti 2022 blev Skara Sommarlands bästa augusti någonsin sett till antal besökare, mycket tack vare att alla medarbetare var väl intrimmade och bjöd på ett fint lagspel som höjde gästupplevelsen, både i parken och på campingen.

– Vi hade en lite trevande inledning på säsongen, med både nytt ledarskap och nya medarbetare, men fick ett mycket bra avslut, säger Christine Karmfalk.

Precis som i övriga koncernen valde man att behålla vissa av de smarta åtgärder som infördes under pandemin, som möjligheten att förboka biljetter digitalt. På så vis kunde även Skara Sommarland på ett bättre

sätt anpassa sin bemanning under säsongen. För att skapa den bästa gästupplevelsen sattes en övre gräns för antalet besökare på 5 500 biljetter per dag, något som landade väl hos både medarbetare och gäster. Små men viktiga initiativ som fiskelinor över serveringarna för att hålla fåglar borta och såpbubblemaskiner vid ingången fick stor uppskattning av stora som små.

– Vi tyckte att entrén var lite för tråkig och ville ha någonting som höjer upplevelsen när man kommer in. Nöjdheten med upplevelsen i entrén ökade från 70 till 90 procent jämfört med förra säsongen, säger Christine Karmfalk.

Under året har Christine Karmfalk börjat titta på olika möjligheter där Skara Sommarland och Kolmården kan samverka. Mycket kan göras gemensamt, som säkerhetsarbete, butiksinköp, restauranginköp och inte minst att ge medarbetare möjlighet att växla mellan parkerna.

En olycklig händelse inträffade den 3 juli då en medarbetare vid åkattraktionen Skepp O'hoj skulle se efter en gäst som mådde dåligt under åkturen. Medarbetaren klev ut på plattformen utan att trycka på nödstopp och träffades av attraktionen.

Skepp O'hoj stängdes omedelbart och en utredning tillsattes av Arbetsmiljöverket.

– Det som inte får hända hända. Men vi har haft ett mycket fint samarbete med Arbetsmiljöverket och fått hjälp med lösningar och åtgärder för att höja säkerheten ytterligare. Vi satte omedelbart upp en grind till plattformen och ska genomföra en ombyggnation av styrhytter där vi kan identifiera minsta risk.

I ytterligare en incident med samma attraktion stod en säsongstekniker på fel ställe och blev träffad av attraktionen. Efter incidenterna har Skara Sommarland genomfört en utförlig översyn över möjliga risker och ska under 2023 göra större investeringar för att höja säkerheten, framför allt för medarbetarna.

Efter ett år av inkänning och inlärn timer finns många idéer och stora planer för 2023.

– Det har varit en fantastisk och lärorik säsong. Under 2023 ska vi höja upplevelsen för våra gäster ännu mer till kommande somrar, säger Christine Karmfalk.

MEDARBETARE I SIFFROR

KVINNOR
4 049

**Totalt antal
anställda**

MÄN
2 419

**100 %
anställda med
kollektivavtal**

Anställda i ledande befattningar fördelat på kön

	Kvinnor	Män
Styrelse:	1	6
Koncernledning:	6	5
Ledningsgrupper		
Gröna Lund:	3	7
Kolmården:	6	3
Furuvik:	4	1
Skara Sommarland:	4	2

DECEMBER
3 188

NOVEMBER
3 159

OKTOBER
2 953

SEPTEMBER
3 838

AUGUSTI
4 196

JULI
4 024

JUNI
3 559

MAJ
2 717

APRIL
1 246

FEBRUARI
566

JANUARI
1 091

MARS
613

**Antal
anställda
per
månad**

16 år ↔ 87 år

Ålder på yngsta och
äldsta medarbetare!

Totalt antal anställningar per park och kön

	Kvinnor	Män
Gröna Lund:	2 031	1 128
Kolmården:	1 091	675
Furuvik:	566	342
Skara Sommarland:	361	274
Totalt:	4 049	2 419

Sjukfrånvaro

	Tim- anställd	Tillsvidare- anställd
Gröna Lund:	10,48 %	2,79 %
Kolmården:	9,6 %	4,7 %
Furuvik:	7,25 %	3,19 %
Skara Sommarland:	8,5 %	2,21 %

VI SKA VARA EN LÄRANDE OCH SCHYSST ARBETSPLATS

För många säsongsmedarbetare i Parks and Resorts parker är jobbet deras allra första någonsin. För andra kan jobbet vara den första, viktiga kontakten med det svenska samhället – och en möjlighet att lära sig svenska. Att erbjuda en schysst, trygg och lärande arbetsplats är extra viktigt för Parks and Resorts. Under 2022 återupptogs flera av de mångfaldsinitiativ som pausats under pandemin.

– Vi är en av Sveriges största arbetsgivare för unga människor och för många av dem är det här deras första jobb någonsin. Med det kommer ett stort ansvar. Vi ju vill att de ska komma ut i arbetslivet stärkta av sin första arbetslivserfarenhet. Inte tvärtom, säger Ida Troive, HR-chef på Parks and Resorts.

Att vara ett gott föredöme och arbeta för att motverka trakasserier och utanförskap ligger högt upp på ledarskapsagendan hos Parks and Resorts.

– Det är självklart för oss att vara en snäll och omtänksam arbetsplats, men man måste jobba aktivt för att ha en schysst och bra jargong, menar Ida Troive.

Att vara en arbetsplats med plats för alla är en ledstjärna för Parks and Resorts, där ambition sedan länge är att spegla hela samhället hos sina medarbetare. Mångfaldstänket är också bra ur flera andra perspektiv där exempelvis blandade åldrar kan göra väldigt mycket för gruppdynamiken. Förra året genomfördes en kampanj av Gröna Lund med budskapet "många längdgränser – få åldersgränser" som riktade sig till äldre kandidater. Att arbeta för en mixad åldersgrupp där alla har unika erfarenheter kan bidra till mer innovationskraft för företaget, menar Ida Troive.

– En av våra äldsta sommarjobbare, Sven-Olov, är 87 år. När vi tog en kaffe i somras sa han att det bästa med jobbet är att man träffar människor i alla åldrar, löser saker ihop och får känna att man behövs.

Språkliga barriärer ses inte heller som något hinder för anställning. Tvärtom kan möjligheten att få jobb på Parks and Resorts vara en språngbräda för att få lära sig svenska. Under 2022 anställdes tjugo nyanlända från Ukraina på Gröna Lund, personer som hade jobbat inom servicebranschen

innan kriget bröt ut i deras hemland. Rekryteringen var ett samarbete med Ukrainan Professional Support Centre, som kompetensmatchar nyanlända ukrainare med behov hos svenska arbetsgivare.

Det blev en win-win-situation både för Parks and Resorts, som hade brist på erfaren personal i restaurangerna efter pandemin, och för de nyanlända som fick jobb som kockar, servitriser och kallskänkor kort efter att de anlänt till Sverige. Självklart var samarbetet ett sätt att visa omtanke med de ukrainska flyktingarna, men Ida Troive menar att projektet också hjälpte till att täcka de kompetensbrister man tampades med under förra året.

– Vi fick väldigt professionella medarbetare genom det här projektet. En av kallskänkorna från Ukraina var med och utvecklade ett helt nytt fikakoncept.

Även på Skara Sommarland fanns ett samarbete där personer från Ukraina anställdes för flera olika tjänster. De arbetade bland annat inom lager, parkvård och på parkens camping och var en bidragande del till att färdigställa parken till premiären.

Att hitta rätt person till rätt plats kan vara lättare sagt än gjort.

– Vi har jobbat med att skapa ett klimat för att främja mångfald under flera år, bland annat med utbildningar för våra chefer, säger Sanna Nordström, rekryteringschef på Parks and Resorts. Under 2022 hade vi en heldagsutbildning med tema mångfald och inkludering, där jag pratade om fördomsfri rekrytering för våra rekryterande chefer. Syftet var att skapa medvetenhet kring att vi alla har fördomar och hur man ska tänka för att bredda sina perspektiv när man rekryterar.

Ett annat sätt att rekrytera fördomsfritt är Parks and Resorts servicetest.

– När man söker ett säsongsjobb hos oss kräver vi inte ett CV för majoriteten av våra tjänster. I stället får man fylla i ett antal frågor som utgår från 25 olika tänkbara scenarion i parken. På så vis kan vi helt objektivt gå vidare med de personer som har den personlighetsprofil vi eftersöker, utan att känna till varken namn, ålder, bakgrund eller kön. Därefter bjuds de bästa kandidaterna in till en audition.

– Det här sättet att rekrytera eliminerar subjektiva bedömningar och beslut som fattas på magkänsla. Det ger dessutom alla människor samma möjlighet att få en viss tjänst, säger Sanna Nordström, rekryteringschef på Parks and Resorts.

Ingen övre åldersgräns

På Furuvik fyllde vi inte alla scheman till parköppning. En lösning blev ett samarbete med veteranpoolen i Gävle. Under sommaren arbetade 15 pensionärer med allt ifrån parkfood, attraktion, spel, kiosk och i entrén.

– Det var väldigt uppskattat både från gäster och medarbetare och vi vill självklart fortsätta samarbetet under 2023, säger Sandra Wilke, vd på Furuvik.

Även på Kolmården arbetar man med att öka åldersmixen. Under 2022 skalades samarbetet med Veteranpoolen upp, med flera pensionärer i parken. Kolmården arbetade även tillsammans med Samhall och rekryterade personer som stod långt utanför arbetsmarknaden. Det var ett väldigt lyckat samarbete som kommer utökas under 2023.

En lärande arbetsgivare

Coronapandemin innebar att många erfarna medarbetare lämnade restaurang- och besöksnäringen för att söka sig till branscher med färre restriktioner. Under 2022 hade Parks and Resorts därför ett stort fokus på att få in ny kompetens och att vidareutbilda och utveckla återvändande medarbetare samt befintlig personal. På Gröna Lund lanserades en bar- och servisskola inför säsongen, dit både nya medarbetare och tidigare personal kunde söka. På Kolmården, som har verksamhet under hela året och ett mer kontinuerligt behov av kunnig personal, startades en restaurangakademi under 2022 i regi av erfarna medarbetare på Vildmarkshotellet.

– Efter pandemin blev det en väldigt stor brist på kunnig personal. Vi bestämde oss därför för att starta en egen utbildning, där alltifrån hur man bär tallrikar till hur man ska jobba med säkerhet ingick, berättar Jonas Ståhlspets, Verksamhetschef Food & Beverage på Vildmarkshotellet.

En egen läroplan sattes upp och teamet som höll i akademien fick själva lära sig något nytt – att bli pedagoger. Utbildningen innebar en utvecklingsresa för medarbetarna som ingick i akademien.

”Vi vill hitta medarbetare vars värderingar matchas med våra egna – i stället för att fokusera på ett CV”

Sanna Nordström, rekryteringschef på Parks and Resorts

– Om du går på en restaurangskola får du en teoretisk och generell bild av vad som väntar. Men under vår utbildning kunde vi dela med oss av hur Kolmårdens verksamhet fungerar i skarpt läge. Det är viktigt att möta framtiden med nya lösningar, säger Jonas Ståhlspets.

Eftersom Vildmarkshotellet har en året-om-verksamhet är utbildning av nya medarbetare även en viktig arbetsmiljöfråga.

– En aspekt är att de som jobbat länge hos oss ska känna sig trygga när de får nya kollegor, säger Jonas Ståhlspets.

2022 Mål & måluppfyllnad

Minska antalet arbetsskador.

För att förbättra arbetsmiljön och minska antalet arbetsskador har vi under 2022 riskbedömt alla vanligt förekommande arbetsmoment på djuravdelningarna på Kolmården, något som också ska göras på Furuvik under 2023. Detta viktiga arbete kommer att fortlöpa och revideras löpande och samtliga riskbedömning skall ses över årligen.

Ökad mångfald på chefspositioner.

Under året har vi inte mätt mångfalden och har därför inga siffror att jämföra med. Däremot har vi har jobbat med frågan under året genom att utbilda alla koncernens gruppleddare i fördomsfri rekrytering samt föreläst och haft workshop om hur man skall rekrytera fördomsfritt och med mångfald i fokus.

Fokus MED BEVARANDE I

Jordens arter dör ut i en allt snabbare takt och vi befinner oss i vad som benämns som det sjätte massutdöendet. Det eskalerade hotet mot den biologiska mångfalden gör den moderna djurparkens uppdrag att forska, utbilda och bevara mer akut än någonsin. Både Kolmården och Furuviik bedriver ett aktivt arbete med att ta in hotade arter och stödja bevarande- och forskningsprojekt som kan påverka de vilda djurens livssituation och existens.

Många frågar sig varför djurparker behöver finnas. Det korta svaret är för att många djur i det vilda kämpar för sin överlevnad och de behöver hjälp. Människan exploaterar naturen i en rasande takt som får förödande konsekvenser för miljön och djuren som lever där.

För att få bedriva en djurpark inom EU idag är forskning, utbildning och bevarande av utsatta djurarter ett krav. Genom utbildning kan vi sprida kunskap och öka medvetenheten om djurens situation, och genom att stödja projekt inom forskning och bevarande i Sverige, Europa och globalt kan vi göra konkret skillnad.

– Projekten kräver mycket pengar och utan de bidrag som kommer in via djurparkerna, skulle många av dem inte kunna genomföras. Djurparkerna runt om i världen har räddat flera arter från utrotning så som przewalskihästen, kalifornisk kondor och arabisk onyx för att nämna några, säger Furuviks zoolog Elina Lundholm.

Bevarandearbetet är uppdelat på två ben. Det ena är samarbeten med internationella djurparksorganisationer som EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) och EEP-projekten, bevarandeprojekt som bedrivs mellan Europas medlemsparker för att få in och placera ut arter i parkerna. Det andra är genom donationer och bevarandeprogram för djur i det vilda.

Under 2022 kunde Furuviik ta emot två utrotnings-hotade arter, gyllene takin och svensk blåanka. Under 2023 väntas även ett syskonpar av den starkt hotade arten röd panda, som finns i de tempererade bambuskogarna i Himalaya, flytta in från en djurpark i England. Kolmården kunde välkomna tre individer av den sydamerikanska fågelarten mindre nandu, som betraktas som nära hotad i det vilda.

Furuviik stödjer flera bevarandeprojekt, där ett av dem är inriktat på att skapa nya och självförsörjande vilda populationer av orangutanger i världen. På forskningssidan bedrevs under 2022 en rad projekt dels i samarbete med Lunds universitet på parkens primater, dels genom studenter som genomför sina

kandidat- och masterprojekt på Furuviik. Deltagandet i EEP-projekten och de djurflyttar som det innebär finansieras tack vare de intäkter Furuviik drar in via sin dagliga verksamhet. Pengarna som doneras till bevarandeprojektet i det vilda finansieras genom att gästerna får runda upp i butikerna och från parkens insamlade pant. Här är alla delar lika viktiga för bevarandearbetet.

– Från nöjesdelen får vi in en stor del av pengarna vi behöver för att kunna ta hand om våra egna djur och kunna vara en aktiv del i de olika EEP-projekten. Ju mer pengar vi kan få in till parken, desto mer kan vi göra både på plats och i ett större sammanhang, förklarar Elina Lundholm.

“Det är en överväldigande uppgift att hjälpa världens hotade djur, men det finns enormt mycket vi kan göra.”

Christine Karmfalk, vd, Kolmården

Utbildningsarbetet ser både Furuviik och Kolmården som en allt viktigare del av deras uppdrag. Ju större hotet mot den biologiska mångfalden blir, desto viktigare blir det att utbilda såväl allmänhet som blivande yrkesverksamma inom området. Guidningar, visningar och konferenser erbjuds för allmänheten. Både Furuviik och Kolmården har utbildningsprogram för skolor med inriktning på djur, natur och bevarandearbete, samt praktiskt arbete med djur i djurpark.

– Utbildning och bevarandearbete är något som vi hela tiden arbetar med för att driva vidare och förbättra. Vi har stora planer på att utveckla båda delarna. Vi arbetar aktivt med vår långtidsplan för vilka arter vi ska hålla i parken och varför. Vi har stora förhoppningar om att kunna göra ännu mer framöver, säger Elina Lundholm.

Kolmården ta emot ca 25 000 från grund- och gymnasieskolor samt högskolor som årligen genomför delar av sina utbildningar i parken.

– Det finns ett stort egenvärde i att vi utbildar djurvårdarelever, men att utbilda kommande generatio-

ner i hur vi måste hantera djur och natur har också blivit allt viktigare. Vi måste öka förståelsen för vad som händer och vilka konsekvenser det får, säger Elisabet Nemeth, verksamhetsområdeschef Forskning och Utbildning och Zoologi på Kolmården.

Kolmården har sedan många år tillbaka ett samarbete med Linköpings universitet (LIU) där man bedriver flera forskningsprojekt, ett samarbete som har fördjupats sedan rektor Jan-Ingvar Jönsson blev invald till styrelseledamot i den egna insamlingsstiftelsen Kolmården Foundation 2021. I Project Ngulia, som skyddar spetsnoshörningarna i Kenya från tjuvskytta med hjälp av smartphones, är LIU en av parterna.

Kolmården har de senaste åren accelererat sin resa för att göra ännu mer för djuren inom alla tre områden; forskning, bevarande och utbildning. En långsiktig plan sattes 2018 och ett steg för att kunna göra mer för hotade arter i parken togs 2022 med beslutet om avvecklingen av delfinariet.

– Det är en överväldigande uppgift att hjälpa världens hotade djur, men det finns enormt mycket vi kan göra. På Kolmården var vi helt överens om att vi måste bidra mer. Delfinerna som vi älskar är inte en hotad art och är dessutom enormt resurskrävande, resurser som vi istället kan använda till djur som behöver dem bättre. Det var inget svårt val, säger Kolmårdens vd Christine Karmfalk.

Ett annat steg på resan är det ökade engagemanget i de internationella bevarandeprojekten. Kolmården Foundation kunde under året dela ut 1,8 miljoner kronor som fördelades på tio pågående och fem nya projekt: Nätgiraffer i Kenya, skogshund i Argentina, damagaseller i Marocko, nordafrikansk struts och lejon i Senegal. Kolmården Foundation stödjer idag totalt femton projekt - tio fler än 2018.

Kolmården Foundation ny medlem i IUCN

Under 2022 tog Kolmården plats i den europeiska djurparksföreningen EAZA:s råd. Tillsammans med Furuviik begav sig en stor delegation till EAZA:s årliga konferens i Portugal för att diskutera djurparkernas roll för att bevara hotade arter. Att Kolmården Foundation dessutom blev medlem i IUCN, International Union for Conservation of Nature, betyder ett större inflytande i de stora bevarandefrågorna.

– Det är verkligen bevarandets internationella finrum och en prestigefull organisation att få vara medlem i. Genom detta får vi större möjlighet att delta i fler projekt och samarbeta med andra parker världen över. Det ger oss framför allt större möjlighet att påverka djurparkernas framtid, säger Kolmårdens vd Christine Karmfalk.

FORSKNING, BEVARANDE OCH UTBILDNING

FORSKNING PÅGÅR

🐾 Tillsammans med Lantbruksuniversitetet (SLU Aqua) i Lysekil jobbar Kolmården med att ta fram en ny slags pinger (ljudskrämma) som ska förhindra tumlare från att fastna i fiskenät.

🐾 I ett projekt som ska testas på Kolmården våren 2023 vill man hitta ett sätt där man inte behöver söva eller fånga in djuret när man taggar det.

🐾 EU-projektet NAUTILUS påbörjades 2021 där Kolmården tillsammans med Lantbruksuniversitetet (SLU Aqua) ska testa och utvärdera en ny så kallad klickdetektor, som ska kunna logga förbipasserande tumlare eller delfiner och artbestämma dem korrekt.

🐾 Ngulia är ett flerårigt forskningssamarbete mellan Kolmården och Linköpings universitet där vi utvecklat nya tekniska metoder för att hjälpa parkvakter i Kenya i kampen mot tjuvjakt på noshörningar.

🐾 I ett projekt kopplat till Ngulia-projektet har en masterstudent utvecklat en stegräknare för elefanter med syftet att kunna beräkna normalvärde och varna vid avvikelser. Man ska också kunna mäta hur mycket energi elefanten gör av med.

🐾 Lunds universitet fortsatte sina studier av människoapornas kognition vid Furuvijsparken. Samba är ett projekt som studerar rötterna till mänsklig musikalitet i människoapors rytmiska beteenden och uppfattning av rytmiska fenomen, där observationsstudier gjorts på schimpanser på bland annat Furuvik och Kolmården.

🐾 Indah-projektet studerar sumatraorangutangens kognitiva och sociala utveckling under de första levnadsåren, där forskare vid Lunds universitet gjort observationer på Furuvijs orangutangunge Indah.

🐾 Projektet EvoCoop studerar förståelse av delade intentioner hos schimpanser och sumatraorangutanger på Furuvik tillsammans med Lunds Universitet.

**DELTAGARE I ALLMÄNA
DJURVISNINGAR**
FURUVIK: 190 377 st
KOLMÅRDEN: 380 069 st

Genom våra dagliga visningar
och våra zooskolor får varje år
hundratusentals människor lära
sig mer om sambandet mellan
människa, djur och natur.

**DELTAGARE I
ZOOSKOLOR**
FURUVIK: 4 528 st
KOLMÅRDEN: 12 325 st

2022 Mål & måluppfyllnad

Utveckla parkernas bidrag till bevarande.

Under 2022 deltog Kolmården i hela 33 olika bevarandeprogram för utrotningshotade arter till exempel addaxantilop, gorilla och amurtiger. Furuvik deltog i tio olika bevarandeprogram till exempel ringsvanlemur och gyllene takin. Insamlingsstiftelsen Kolmården Foundation stödjer bevarandeprojekt av utrotningshotade djur i det vilda och samlade in drygt 1,8 mkr under 2022. Kolmården bidrog därigenom till 15 olika bevarandeprojekt så som nätgiraff i Kenya och damagasell i Marocko. Furuvik bidrog till tre olika bevarandeprojekt, så som den kritiskt hotade bomullshuvudtamarin i Colombia och sumatraorangutang i Sumatra, Indonesien.

Kolmården stöttar följande projekt

Project Ngulia - Skyddar och bevarar Spetsnoshörningar i Kenya.

Phoenix Fund - Skyddar och bevarar Amurtigrar i Ryssland.

Snow leopard trust - Skyddar och bevarar Snöleoparder i Mongoliet.

Marwell Wildlife - Dokumenterar information kring Grevyzebror i Kenya för att kartlägga individerna och deras behov.

Mabula Ground Hornbill Project - Skyddar och bevarar Marknäshornsfåglar i Sydafrika.

Red Panda Network - Skyddar och bevarar den Röda pandan och dess habitat i Nepal.

Wildlife Conservation Society - Skyddar och bevarar Cross river-gorillan samt Nigeria-kamerun-schimpanser i Nigeria.

COVIDEC A.C - Ett forskningsprojekt för att kartlägga soldatarornas antal, häckningsplatser och födotillgång i Mexiko.

Lowland Tapir Conservation Initiative - Skyddar Tapirer och deras habitat i Brasilien som bland annat är hårt utsatta för skogsbränder.

Projecto Zorro Pitoco - Skyddar Skogshundar och deras habitat i Argentina.

CSIC - Studerar och utvärderar återintroduktion av Damagaseller i Marocko.

Giraffe Conservation Foundation - Utbildar och engagerar barn i närområdet om Nätgiraffer i Kenya.

Sahara Conservation Fund - Arbetar med bevarande av Nordafrikanska Strutsar i Niger genom bland annat avel av reservpopulationer.

Panthera - Västafrikanska lejon i Senegal. Kartlägger och samlar information kring de lejon som lever i området, bland annat genom sövning och spårning av djuren.

BirdsRussia - jobbar med bevarande och forskning kring jättehavsörnar i Ryssland.

Furuvik stöttar följande projekt

Projecto Titi - Ett bevarandeprojekt i nordvästra Colombia för bomullshuvudtamariner, där man bland annat arbetar för att rädda skogsområden och utbilda lokalbefolkningen i vikten av bevarandearbete.

Wild Chimpanzee Foundation - Ett bevarandeprojekt för schimpanser, där lokalbefolkningen utbildas för att arbeta i projektet.

Sumatran Orangutan Conservation Project - Ett projekt som aktivt skapar nya och självförsörjande vilda populationer av orangutanger i världen.

HÅLLBARHET SKA GENOMSYRA HELA ORGANISATIONEN

Förra året tog Parks and Resorts ytterligare ett viktigt steg i sitt hållbarhetsarbete. Genom att skapa en ny hållbarhetsorganisation vill vi involvera samtliga avdelningar inom koncernen och nå alla medarbetare. Bland annat utsågs tjugo säsongsmedarbetare till hållbarhetsambassadörer, ett initiativ som visade sig generera många briljanta idéer och ett brett engagemang i parkerna.

Hållbarhet är något som ska genomsyra allt i verksamheten, både stort som smått. Det menar Carin Broryd, inköp- och hållbarhetschef på Parks and Resorts.

– Vi har gjort en förflyttning som vi är väldigt stolta över under de senaste åren. Med vår nya hållbarhetsorganisation tar vi nästa steg, säger Carin Broryd.

Grundtanken med den nya organisationen är att hållbarhetsfrågorna inte bara ska skötas av hållbarhetsavdelningen. Nu kommer viktiga nyckelpersoner från olika delar i verksamheten integreras i hållbarhetsarbetet och vara ansvariga för utvalda områden. Viktig expertis har också tagits in genom att tillsätta en hållbarhetsansvarig för energi- och teknik, Jimmy Persson. Jimmy har tidigare arbetat inom koncernen med energi- och teknikfrågor, men kommer nu helhjärtat att fokusera på hållbarhetsfrågor inom samma område.

– Med Jimmy Persson på plats kommer hållbarhet vara med från början när vi bygger något nytt. En sådan specialistkompetens kommer göra stor skillnad, exempelvis när det kommer till energieffektivisering, säger Carin Broryd.

Den nya hållbarhetsorganisationen är ett sätt att kraftsamla, men tanken är också att bli bättre på att sprida kunskap i hela verksamheten. Men hur skulle alla de som jobbade i parkerna kunna ta till sig information om hållbarhet? Kanske skulle det vara enklare om budskapen inte kom uppiifrån, utan i stället från en nära kollega?

– Vi bestämde oss för att utse ett antal hållbarhetsambassadörer. Tanken var att ambassadörerna skulle fånga upp frågor från sina kollegor, dela med sig av kunskap, men också ge oss på hållbarhetsavdelningen idéer utifrån sin arbetsvardag, berättar Isabella Lian.

Tjugo medarbetare från olika parkfunktioner fick det ärofyllda uppdraget. Det var viktigt med en bred mix av representanter för att få in spaningar och idéer från alltifrån attraktioner till djurskötsel och parkernas matserveringar.

– Det har varit ett väldigt lyckat projekt och vi har fått in så många bra idéer. Vi har långa listor att jobba med! Ett av våra mål för 2023 är att förverkliga några av våra duktiga hållbarhetsambassadörers idéer, säger Isabella Lian.

STOLTA AMBASSADÖRER

Tre av våra hållbarhetsambassadörer berättar om sina viktiga uppdrag.

Dexter Jälevik Broberg, Furuviik, Spel

”Jag vill göra det rätta lättare”

Varför ville du bli hållbarhetsambassadör?

Jag alltid varit intresserad av hållbarhetsfrågor. Det här var en bra möjlighet att få lära mig mer om koncernens hållbarhetsarbete och sprida kunskapen vidare till mina kollegor och våra gäster. Att vara hållbarhetsambassadör innebär också chansen att kunna föra vidare mina egna och andras tankar och idéer. Alla typer av inspel är viktiga för att bredda perspektivet.

Jag har främst fokuserat på vår kompass och ”Vi gör hellre rätt än lätt”. Det är otroligt viktigt att man gör ”rätt”, men det är inte alltid tillräckligt lätt. Vi hittade exempelvis ett enkelt sätt att effektivisera källsorteringen på vårt spelvinstlager genom enklare rutiner. Det var en liten förändring, men den skapade stor skillnad.

Förutom möjligheten att skapa förändring och lyfta förbättringsområden i sin ”hemmapark”, har vi ambassadörer också fått en större inblick i de andra parkerna. Att byta perspektiv och erfarenheter har varit riktigt bra!

Gustaf Löf, Kolmården, Gästservice

”Det gäller att att hela tiden se förbättringsområden”

Hur var uppdraget som hållbarhetsambassadör?

Det har varit otroligt roligt, inspirerande och hedrande. Tillsammans med mina ambassadörskollegor har jag fått vara ansiktet utåt för en så viktig fråga som hållbarhet. Som en av våra ballonger uttrycker det gäller det att ”aldrig sitta still i båten” – utan att hela tiden se var det finns förbättringsområden. Jag har uppskattat att ha fått dela med mig av mina tankar för hur vi ska bli än mer hållbara och lika mycket har jag uppskattat att ha fått tagit del av andras hållbarhetstankar.

Själv har jag fokuserat mycket på resurseffektivisering. En idé som blev verklighet var att inte automatiskt ge ut en fysisk kopia av vår tillgänglighetsinformation på Gästservice, utan i stället erbjöd vi informationen via mejl. Detta har hjälpt oss att minska vår pappersförbrukning. Jag rekommenderar rollen som ambassadör till alla med ett intresse för hållbarhet!

Kristina Nissling, Gröna Lund, Parkfood

”En kan inte göra allt – men alla kan göra något”

Vilka hållbarhetsfrågor har varit viktiga för dig?

Eftersom jag jobbar inom Parkfood brinner jag lite extra för vårt matsvinn, som troligtvis skulle kunna minska rejält med bättre kunskap om svinnetts miljöpåverkan. Det finns många sätt vi kan bryta dåliga vanor på och att se över rutiner är väldigt viktigt.

En rutin jag ville förbättra var att inte ställa ut sugrör och lock till läskmuggar så att gästerna kunde ta dem själva. Det genererar väldigt mycket svinn, eftersom jag såg att gästerna ibland tar för många lock och sugrör än vad de behövde och en del tappades också på marken. Genom att ha lock och sugrör innanför kassorna fick gästerna aktivt be om dem – och det drar ner förbrukningen väldigt mycket. Det är kul att få komma på idéer, se dem bli verklighet och vara en del i det konstanta hållbarhetsarbetet. En kan inte göra allt – men alla kan göra något.

SMÅ FÖRÄNDRINGAR KAN GÖRA STOR SKILLNAD

När man är en stor aktör kan vad som till synes är mindre förändringar göra en stor skillnad i slutändan. Under 2022 har vi jobbat aktivt för att minska vårt matsvinn samtidigt som vi även minskade användningen av tiotusentals engångsglas i våra konsertområden genom att byta ut till diskbara alternativ. Vi testade också refillmugg på Gröna Lund, för att lära oss mer om hur cirkulära lösningar fungerar i en nöjespark i praktiken.

Hela den internationella besöksnäringen står inför en stor utmaning för att hitta ett hållbart alternativ till engångsartiklar. För Parks and Resorts är frågan högt upp på agendan.

– Men det är inte helt enkelt att hitta lösningar som fungerar utifrån flera olika perspektiv. Därför är samarbeten så viktiga, säger Carin Broryd, hållbarhetschef på Parks and Resorts.

Under Halloweenveckan 2022 genomfördes ett pilotprojekt på Gröna Lund i samarbete med Coca-Cola Sverige. Målet var att testa en flegångsmugg som skulle gå att fyllas på med dryck under besöket, för att sedan lämnas in av gästen i slutet av dagen. Muggen skulle sedan kunna diskas och användas på nytt, av nya besökare. Den cirkulära muggen var märkt med en så kallad RFID-tag, som gjorde det möjligt att få jämförbara data på hur den använts i parken. Syftet var att få mer kunskap om besökarnas beteenden och i förlängningen kunna ta fram en ännu bättre flegångslösning utifrån användarnas perspektiv.

– Exempelvis visade det sig att det var få besökare som valde att köpa påfyllning av dryck, även om de fick ett förmånligare pris med refillmuggen, berättar Isabella Lian, projektledare inom hållbarhet på Parks and Resorts.

En annan insikt var att endast 40 procent av besökarna som köpt muggen lämnade tillbaka den i slutet av sitt besök, trots att de fick ett gratis nummer att spela på i Lyckohjulen som belöning. En siffra som behöver förbättras rejält.

– För att det ska bli hållbart på riktigt behöver vi få tillbaka i stort sett alla muggar. Vi kommer fortsätta att jobba för att hitta en lösning för att nå det målet, säger Isabella Lian.

Som en del av projektet genomförde Chalmers en kvalitativ studie där besökare intervjuades om sin syn på flegångsmuggar. Ett hinder som kom fram var att många gäster tyckte att det var opraktiskt att bära runt på muggen.

– Många ville lämna tillbaka muggen när de druckit upp och då kändes det inte värt att betala för en refillmugg. Det blev också krångligt för barnfamiljer att bära på hela familjens refillmuggar. Det kan vara en av orsakerna till att färre än vi trodde valde att inte köpa påfyllning, säger Isabella Lian.

2022 Mål & måluppfyllnad

Fortsätta arbetet mot matsvinn genom Upcycle Challenge.

Tidigare år har Upcycle Challenge bara riktat sig till restaurang. Under 2022 utökades Upcycle Challenge till att även inkludera alla Parkfood-enheter som rapporterar sitt svinn varje dag i ett gemensamt system.

Andelen brännbart avfall skall minska till 50 % eller mindre mot totala avfallsmängden.

I år var andelen brännbart 57 % mot totala avfallsmängden. Det är samma procentandel som 2021 och vi behöver därför fortsätta underlätta för gäster att sortera rätt.

FÄRRE ENGÅNGSGLAS

Parks and Resorts har fasat ut plast i engångsartiklar i alla parker. Under 2022 byttes också engångsglasen i konsertområdena på Gröna Lund och Furuvik ut mot diskbara dricksglas. Eftersom det normalt sett köps mycket dryck på kort tid under konserterna, sparades material för tiotusentals engångsglas genom förändringen.

– Det har varit ett viktigt initiativ, men också utmanande för vår personal, berättar Isabella Lian. Det innebär en annan logistik och hantering av hårdplastglas än av engångsartiklar som slängs direkt efter användning. Exempelvis behövde vi installera diskmaskiner, se till att ständigt ha ett stort lager av glas samt uppmana gästerna att lämna in glasen när de druckit klart för att få till ruljans på diskningen.

BÄTTRE RUTINER, MINDRE SVINN

Matsvinn är en annan viktig fråga för Parks and Resorts.

– Vi har sett över hur vi presenterar mat i olika sammanhang. Vissa bufféservingar har tagits bort till förmån för tallriksservering. På de bufféer som är kvar har vi valt att anpassa storleken på tallriken och informera gästerna om att man gärna får ta en gång till i stället för att ta för mycket en första gång. Vi har också serverat protein i mindre portioner och i stället ökat på andra råvaror, säger Fredrik Olsson, inköpsansvarig mat och dryck på Parks and Resorts.

Sedan tidigare har all mat som måste slängas av hygienskäl vägts och rapporterats på restaurangerna i parkerna. Under 2022 började även samtliga enheter inom Parkfood, som står för den stora volymen av mat i våra parker, väga och registrera sitt matsvinn. Med hjälp av datan blir det enklare att se över rutiner där det uppstått mycket svinn och dela med sig av erfarenheter där man lyckats få låga siffror.

– På så vis hoppas vi kunna hitta fler sätt att sänka vårt totala matsvinn. Vi har också haft initiativ som "Vem svinnar minst" för att skapa engagemang kring frågan, säger Isabella Lian.

MUGGARNASOM
ANVÄNDES I PROJEKTET

INSIKT GER EFFEKT

Parks and Resorts jobbar sedan länge med högt uppsatta hållbarhetsmål där energieffektivisering är ett av dem. Energikrisen har ställt frågan om elförsörjning i ett nytt ljus för alla företag och inom Parks and Resorts har man tagit viktiga kliv framåt bara under året som gått. - Vi arbetar aktivt både med att ställa om till en grön elomställning och effektivisera vår elförbrukning säger Jimmy Persson, tekniskt ansvarig för hållbarhetsfrågor inom koncernen.

2021 avslutades med rekordhöga elpriser och utvecklingen har fortsatt i samma riktning under 2022. Att minska vår elförbrukning ger inte bara positiva effekter på miljön, utan även på Parks and Resorts ekonomi.

Sedan sex år tillbaka har koncernen, som en del i sina hållbarhetsmål, arbetat med att styra de många fastigheternas elförbrukning efter behov. Utvecklingen och införandet av det interna centrala övervakningssystemet "Insikt" har gjort detta möjligt.

- Det innebär att om du exempelvis har en kiosk eller butik som är öppen på helgerna men stängd i veckorna, så kan vi anpassa förbrukning efter närvaro. Det kan till exempel handla om att optimera tiden för ventilation och värme. Kolmården var först med detta och nu har Gröna Lund följt efter, säger Jimmy Persson.

Kolmården, med sina stora djurstallar och ett-året-runt-hotell, står för 45 procent av koncernens totala elförbrukning, vilket innebär att det är här man har kunnat göra de största besparingarna. De insikter företaget kommer fram till med automatiserad styrning av energiförbrukning på Kolmården och Gröna Lund ska sedan tas vidare till Skara Sommarland och Furuvik.

- Med det här övervakningssystemet kan vi se var vi ska lägga pengar och insatser för att prio-

ritera rätt. Det har inneburit en stor investering, men det måste viktas mot vilka möjligheter som finns, särskilt nu när elpriserna har skjutit i höjden, säger Jimmy Persson.

Under året har parkerna gjort enskilda insatser som värmepumpinstallationer, effektivisering av fjärrvärmestyrning och fläktbyten. På Gröna Lund har man kopplat upp flera större värmeanläggningar till "Insikt" för att optimera förbrukningen.

Inför introduktionen av wintersatsningen Winter Wonderland, byggde Gröna Lund in flera av sina kiosker och butiker med plexiglas och plast för att skapa värmebarriärer och effektivisera uppvärmningen. Belysningen i parken var en stor del av gästernas upplevelse, där alla ljusenheter var LED-belysning och styrdes via timer. Så även om Winter Wonderland betydde en ny utmaning på energiområdet, låg Gröna Lunds elförbrukning 2022 på samma nivå som 2019 trots att man öppnar upp parken under nya säsonger.

Under Jimmy Perssons ledning blir det ett ännu större fokus framåt på att se på vad som drar mest el. I koncernens hållbarhetsråd diskuteras energiförbrukningen kontinuerligt och vilka smarta sätt som kan sänka den ytterligare.

I det ekologiska hållbarhetsarbetet har gasolen i Gröna Lunds stora kök som Tyrol och Kaskad

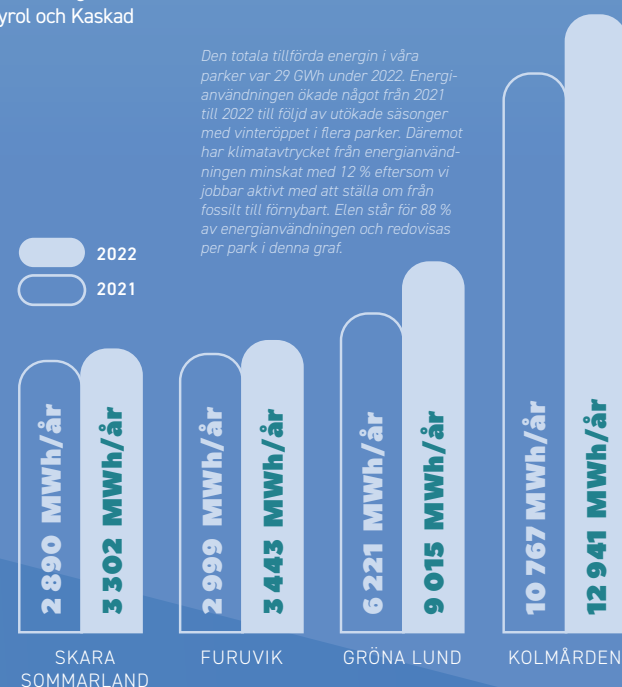
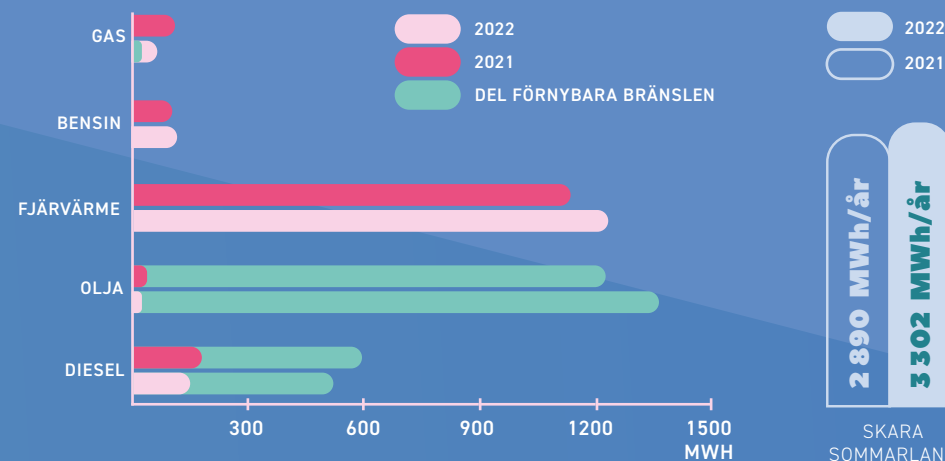
bytts ut till biogas. Inom hela koncernen arbetar man för att använda fossilfritt drivmedel där det är möjligt, med målet att ha en fossilfri fordonsflotta till 2025.

- Idag ligger vi på runt 95 procent då det för vissa mindre fordon och maskiner ännu inte finns fossilfritt bränsle att tillgå, dock väljer vi alltid det mest miljövänliga alternativet, säger Jimmy Persson. Ett stort steg 2022 för Parks and Resorts hållbara elförsörjning var beskedet att man ska uppföra en av Sverige största solcellsparker i samarbete med Bixia och Svea Solar. När solcellsparken står klar i början av 2023 kommer Gröna Lund, Skara Sommarland och Kolmården helt drivas av närproducerad solel under sommarhalvåret och därigenom kan den förnybara produktionen av el säkras. Investeringen innebär inte bara en ekonomisk trygghet för den egna elförsörjningen, utan att Parks and Resorts också kommer att kunna förse andra med förnybar el.

- Det är jätteviktigt att vi visar våra medarbetare, gäster och allmänheten att vi menar allvar när det kommer till ekologisk hållbarhet och hållbara investeringar. Vi hoppas kunna inspirera andra att göra likadant, säger Jimmy Persson.

Den totala tillförda energin i våra parker var 29 GWh under 2022. Energi-användningen ökade något från 2021 till 2022 till följd av ökade säsonger med vinteröppet i flera parker. Däremot har klimatavtrycket från energianvändningen minskat med 12 % eftersom vi jobbar aktivt med att ställa om från fossilt till förnybart. Elen står för 88 % av energianvändningen och redovisas per park i denna graf.

ÖVRIGA ENERGISLAG ANGIVET I MWh/ÅR.

VÅRT AVTRYCK

2016 påbörjade vi arbetet med att mäta vår klimatpåverkan i koldioxidekvivalenter (CO₂e). CO₂e är ett mått på de utsläpp av växthusgaser som bidrar till global uppvärmning. Med mätningarna ville vi dels öka medvetenheten kring vår egen miljöpåverkan och få insikt om var våra verksamheter gör störst avtryck. På så vis kan vi också planera för rätt åtgärder för att minska vår klimatpåverkan på bästa sätt.

Vi kan se att vårt klimatavtryck är störst när det kommer till mat, då vi serverar och mättar nästan 3 miljoner gäster årligen. Det är därför vi lägger störst vikt vid just mat när vi sätter mål och genomför aktiviteter för att minska vårt avtryck. Här jobbar vi både med att välja rätt råvaror, minska matsvinn och guida våra gäster till hållbara matval. Från 2021 till 2022 ökade vårt klimatavtryck kopplat till maten. Det beror på att vi hade nästan 1 miljon fler gäster under 2022 än 2021. Men om vi tittar på klimatavtrycket per gäst kopplat till mat, har det däremot minskat från 2021 till 2022.

Våra mätningar grundar sig i både faktiska siffror och uppskattade beräkningar och vi kommer hela tiden att arbeta för att utveckla kvaliteten och träffsäkerheten i rapporteringen.

2022 Mål & måluppfyllnad

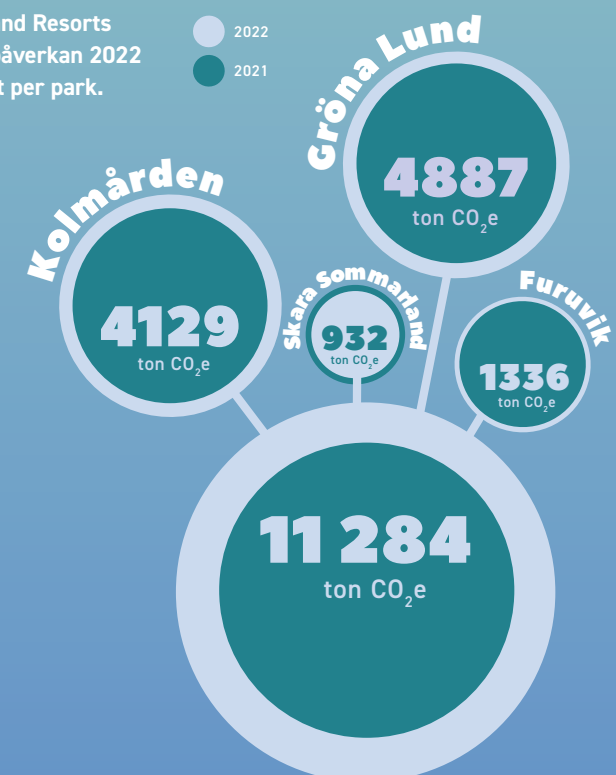
Fortlöpande byta ut fossila bränslen till förnybara.

Under 2022 bytte vi ut stads-gasen i Gröna Lunds kök till biogas. Vi har också köpt in flera fordon och maskiner som är eldrivna i stället för bensin och dieseldrivna.

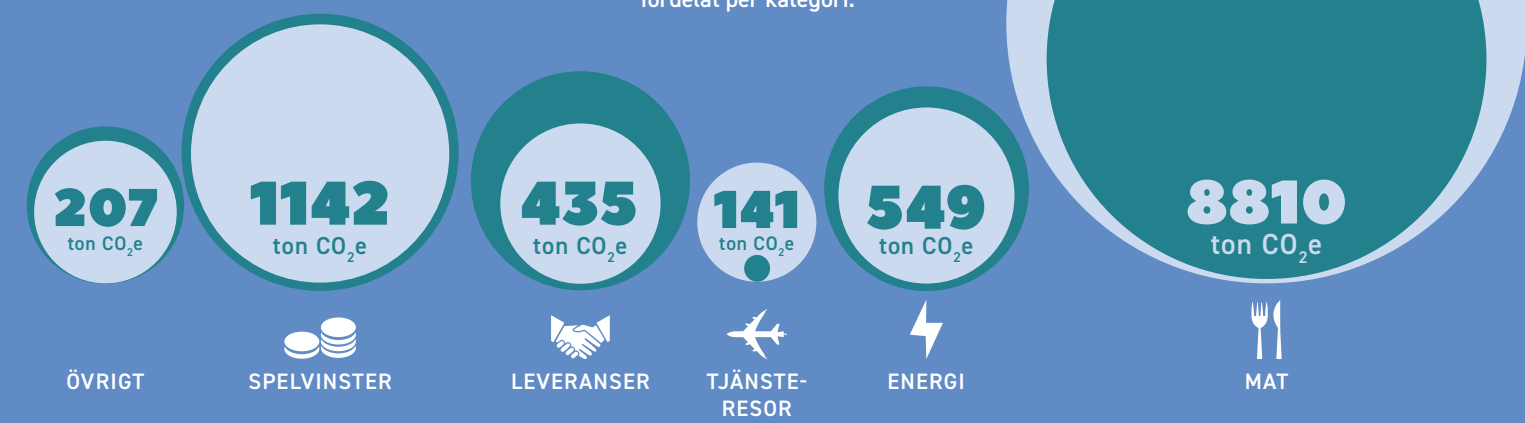
Få bättre översikt av våra anläggningar för att få en djupare förståelse för energi-förbrukningen.

Under året har vi kopplat upp flertalet anläggningar i parkerna för att få bättre kontroll över förbrukningen och för att kunna effektivisera driftstider. Vi har bland annat kopplat upp fjärrvärme och ventilation på Gröna Lund samt värmesystem och ventilation på Kolmården.

Parks and Resorts klimatpåverkan 2022 fördelat per park.

Parks and Resorts klimatpåverkan 2022 fördelat per kategori.

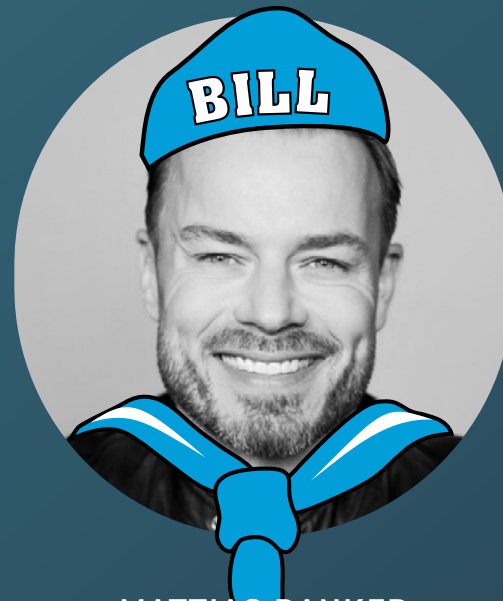

CARIN BRORYD
Inköps- och
hållbarhetschef

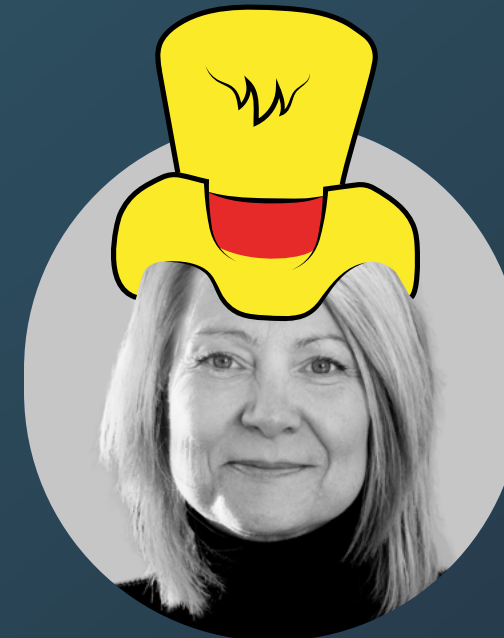
MARCUS KARLSSON
CFO

MATTIAS BANKER
Vice VD och ägare

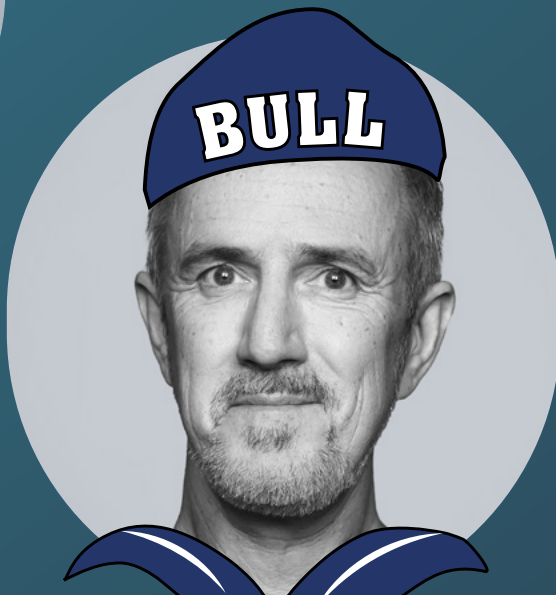
SANDRA WILKE
VD Furuviik

CHRISTINE KARMFALK
VD Kolmården/Skara Sommarland

JAN ERIKSSON
VD Gröna Lund

JOHAN TIDSTRAND
Design- och konceptchef
samt ägare

IDA TROIVE
HR-chef

EVA RUNDFELT
Kvalitetschef

CHRISTER FOGELMARCK
Koncernchef och VD

JOANNA HAMMAR
Vice VD

ANNIKA TROSELIUS
Informationschef
(adjungerad)

VI PRESENTERAR

KONCERN- LEDNINGEN

Mål & Ambitioner

Område	Ambition		Mål 2023	SDG
PERSONAL	Mångfald och jämställdhet	Parks and Resorts tar tydligt ställning mot all form av diskriminering och har en jämn könsbalans på chefspositioner och i ledningsgrupper och arbetar aktivt för att öka mångfald bland medarbetare.	Mer mångfald på chefspositioner.	
			Bli mer tillgängliga i vår kommunikation mot medarbetare och potentiella medarbetare.	
			Equal pay index på 100.	
	Arbetsmiljö	Parks and Resorts är en säker och hälsosam arbetsplats med låg sjukfrånvaro.	Sänka sjukfrånvaron till 9% för timanställda (2022 10,14%).	
GÄSTER	Tillgänglighet	Våra parkers faciliteter och attraktioner är tillgängliga för så många som möjligt, oavsett funktionsvariation, i så stor utsträckning som möjligt.	Upprätta en handlingsplan för tillgänglighetsanpassningar på kort och lång sikt.	
			Förbättra kommunikationen för att underlätta besöket för gäster med funktionsvariationer.	
			Alla medarbetare får information om tillgänglighet i utbildningen.	
SAMHÄLLSAN-SVAR	Delaktighet	Parks and Resorts ska, genom att bjuda på en verklighetsflykt i våra egna parker och anläggningar, hjälpa barn som är sjuka, socialt utsatta eller fattiga. Detta är Parks and Resorts omtankespolicy.	Parks and Resorts koordinerar, fortsätter och ev. utvecklar de gemensamma samarbeten som startades 2016.	
LEVERANTÖRER		Egna revisioner genomförs hos leverantörer.	Självdeklarationer genomförs på leverantörer som redan skrivit på uppförandekod.	
DJUR	Forskning	Djurparkerna inom koncernen samverkar med ett eller flera universitet för att bidra till forskning kring djurvälstånd, bevarande och utbildning.	Kartlägga varje enskild djurparks forskning (nuvarande och tidigare) samt utvärdera för att göra plan för fortsatt arbete framåt.	
	Bevarande	Utveckla parkernas bidrag till bevarande.	Fokusera på mer akut hotade arter till nya bevarandeprojekt att stötta.	
		Djurparkerna inom koncernen ska på ett direkt sätt bidra till ex-situ och in-situ-bevarande av utrotningshotade arter.	Utveckla ett lokalt samarbete med länsstyrelsernas naturvårdsenheter.	

Område	Ambition		Mål 2023	SDG
MAT	Matsvinn	Minska växthusgasutsläppen från mat med 25% till 2027. Referensår 2022.	Alla restauranger och Parkfoodenheter rapporterar sitt matsvinn varje dag.	
	Råvaror		Kartlägga matflödena inom parkerna för att minska svinnet.	
			Öka andelen fisk/kyckling/vego som säljs.	
	Non food		Genomföra fler piloter för att undersöka hur vi ställer om från engångs- till flergångsmaterial.	
MILJÖ	Gästavfall	Gästen sorterar allt sitt avfall. "Besöksskräpet" per gäst ska minska varje år.	Brännbart avfall står för max 50% av den totala avfallsmängden.	
			40% av panten ska samlas in (i förhållande till försäljning).	
	Verksamhetavfall	Medarbetare ska källsortera allt sitt avfall.	Säkerställ att alla medarbetare har möjlighet att källsortera genom utbildning och förutsättningar.	
	Cirkuläritet	Skapa möjligheter till cirkulära flöden.	Kartläggning av befintliga restprodukter i Parks.	
ENERGI		Till 2030 ska Parks and Resorts ha 50% effektivare energianvändning per gäst. Referensår 2017.	Få bättre översikt över våra anläggningar och vår förbrukning genom utökad undermätning och uppkoppling av fastigheter.	
			Under 2023 ska förbrukningen minska med 5% jämfört med 2022.	

Förvaltningsberättelse

KONCERNSTRUKTUR OCH VERKSAMHET

Koncernstruktur och verksamhet

Parks & Resorts Scandinavia AB är moderbolag i en koncern innefattande bolag enligt not 29. Bolaget ägs till 100 % av JHT Intressenter AB, org nr 556698-3267, som i sin tur ägs till 89 % av Tidstrand Holding AB, org nr 556695-8491, till 10 % av Tidstrand Fastigheter AB, org nr 556695-8483, samt till 1 % av Mattias Banker. Därtill finns fem preferensaktier utställda till AMF.

Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Parks & Resorts är en av Nordens ledande aktörer inom upplevelseparksbranschen. Koncernen driver Gröna Lund, Destination Kolmården, Furuvik och Skara Sommarland.

Under 2022 besöktes koncernens anläggningar av 2,7 miljoner besökare, att jämföra med 1,9 miljoner under 2021. Under 2021 förekom Covid-relaterade restriktioner som begränsade bland annat konsertverksamheten på Gröna Lund och Furuvik.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

GRÖNA LUND

Gröna Lund fortsatte med affärsmodellen att dela in dagen i två olika pass, med en begränsad kapacitet och en förhöjd gästupplevelse. Gröna Lund kunde under året återuppta sin konsertsatsning med flertalet stora akter på scen såsom Zara Larsson, Greta Van Fleet och Dua Lipa. Halloween blev återigen en succé och under december var det premiär för den nya tematiserade säsongen Winter Wonderland, som sträckte sig in i januari 2023. Med vinteröppna attraktioner, en tillfällig pulkabacke och radiobilar på is, i kombination med ett tematiserat mat- och spelutbud kunde Gröna Lund nu erbjuda sina gäster något de aldrig upplevt tidigare.

Antalet gäster uppgick till 1 290 950 (810 432). Omsättningen uppgick totalt till 729,2 (537,3) mkr, vilket är en ökning med 36 % mot föregående år. Rörelseresultatet uppgick till -8,4 (87,2) mkr, motsvarade en rörelsemarginal på -1% (16%). Det lägre resultatet under 2022, är främst en effekt av

ett utökat fastighetsunderhåll samt uppstarts- och etableringskostnader för Winter Wonderland.

Under 2022 fastställde Mark- och miljööverdomstolen Stockholms stads detaljplan avseende kvarteret Skeppsholmsviken, parkeringen vid Gröna Lund. Den här domen går inte att överklaga, vilket innebär att den över 6 år långa rättsprocessen nu är över varpå projekteringen av det nya tivoliområdet på parkeringen har påbörjats.

Gröna Lund investerade i fastighetsrelaterat underhåll samt uppförande av nya kontor.

KOLMÅRDEN OCH VILDMARKSHOTELLET

Kolmården gjorde ett mycket bra år med besöksrekord i parken och hög beläggning på Vildmarkshotellet. Till säsongen 2022 utvidgades det tematiserade området Bamses Värld och det var även premiär för den nya tematiserade säsongen Fira Påsk med Bamse.

Antalet gäster uppgick till 760 138 (606 545), vilket är en ökning med 25 % mot föregående år. Vildmarkshotellet sålde 42 299 (29 743) hotellrum.

Omsättningen uppgick totalt till 555,6 (421,2) mkr vilket är en ökning med 32 % jämfört med föregående år. Rörelseresultatet uppgick till 41,9 (16,2) mkr, motsvarade en rörelsemarginal på 8% (4%).

Kolmården investerade framför allt i en utbyggnad av det tematiserade området Bamses Värld. Det nya området innehåller förutom nya spel-, mat- och butiksenheter även en ny åkattraktion, Skalmans Flygskola.

SKARA SOMMARLAND

Skara Sommarland gjorde en mycket bra säsong, med förhållandevis bra väder och mycket god beläggning på campingen.

Antalet gäster uppgick till 276 223 (230 327). Omsättningen uppgick totalt till 132,6 (130,5) mkr, vilket är en ökning med 2 % mot föregående år. Rörelseresultatet uppgick till 22,7 (32,6) mkr, motsvarade en rörelsemarginal på 17% (25%).

Den 1 mars 2022 tillträdde Christine Karmfalk tjänsten som vd för Skara Sommarland. Christine är sedan tidigare även vd för Kolmården.

Skara Sommarland investerade i säkerhets- och fastighetsrelaterat underhåll.

FURUVIK

När parken väl öppnade under maj månad kvarstod inga restriktioner varpå Furuvik för första gången sedan 2019 kunde bedriva verksamheten i normal omfattning, där konsertverksamheten återigen fick ett stort utrymme i parken. Flertalet välbesökta spelningar med till exempel Lars Winnerbäck, Brad Paisley och Tomas Ledin i kombination med satsningen på Pelle Svanslös och en utökad Halloween-satsning, gjorde att parken satte ett nytt besöksrekord.

Antalet gäster uppgick till 377 402 (215 236). Omsättningen uppgick totalt till 201,5 (141,4) mkr vilket är en ökning med 43 % jämfört med föregående år. Rörelseresultatet uppgick till 30,1 (24,6) mkr, motsvarade en rörelsemarginal på 15% (17%).

Under december skedde en allvarlig incident i Furuvik då fyra schimpanser tragiskt fick avlivas i samband med en rymning. Händelsen resulterade i anmälningar till Arbetsmiljöverket, länsstyrelsen och polisen. Arbetsmiljöverket lade ner sin utredning under inledningen av 2023 och resultatet av de övriga utredningarna förväntas komma under 2023. Det stora allmänintresset ledde också till en intensiv mediabevakning.

Furuvik investerade i ett nytt djurhåll samt en ny barnföreläsning med Pelle Svanslös. Under 2022 påbörjade även Furuvik bygget av den nya berg- och dalbanan Lightning från tillverkaren Vekoma, som förväntas ha premiär under 2023.

MODERBOLAGET

Moderbolagets verksamhet har under året bestått av koncerngemensamma funktioner.

Omsättning under verksamhetsåret uppgick till 79,5 (65,1) mkr varav 75,5 % (67,1 %) avsåg försäljning till dotterbolagen.

Rörelseresultatet uppgick till -23,5 (-17,3) mkr.

Som en effekt av den starka återhämtningen efter pandemin, har moderbolaget kunnat lösa in fem preferensaktier, motsvarande 200 mkr, från AMF under första kvartalet 2022.

Moderbolagets utnyttjade koncernkontokredit uppgick per bokslutsdagen till 0 (0) mkr.

Det egna kapitalet uppgick per bokslutsdagen till 913 (1 195) mkr, vilket innebär en soliditet om 63 % (72 %).

KONCERNEN

Parks & Resorts ägare har ett långsiktigt engagemang, där koncernens kassaflöde återinvesteras för att säkra en hög hållbar kvalitet och attraktionskraft för koncernens parker. Härigenom skapas förutsättningar för att långsiktigt nå och bibehålla en god lönsamhet och en stark finansiell ställning. Denna strategi har inte förändrats av coronapandemin, utan effekterna innebär kortsiktigt att investeringar blev senarelagda. Efter ett starkt 2021 och 2022 finns återigen möjlighet till nya investeringar i parkerna samt återanställning av personal och satsningar på verksamheten framåt.

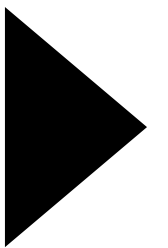
Koncernens rörelseresultat uppgick till 59,1 (139,6) mkr. Det lägre resultatet jämfört med föregående år, beror främst på utökade satsningar på personal och underhåll samt den stora satsningen på Winter Wonderland på Gröna Lund, där man tagit större uppstartskostnader.

Det egna kapitalet uppgick till 1 069 (1 289) mkr vilket innebär en soliditet om 54 % (61 %).

De räntebärande lånen inklusive utnyttjad checkräkningskredit uppgick till totalt 432 (455) mkr, där merparten har löptid inom tre år till fast ränta.

Årets kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 229 (263) mkr. Det positiva kassaflödet har primärt använts till löpande amorteringar, inlösen av fem preferensaktier samt investeringar i parkerna.

Per 2022-12-31 uppgick de likvida medlen till 260,1 (377,1) mkr. Av tillgänglig checkkredit om 260 mkr var hela krediten om 260 (260) mkr utnyttjad per 31 dec 2022.

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag.

Flerårsöversikt

Koncernen	2022	2021	2020	2019
Totala intäkter	1 606 885	1 231 784	483 247	1 398 532
Resultat efter finansiella poster	44 507	125 627	-288 790	51 421
Balansomslutning	1 973 415	2 130 348	2 010 374	1 748 725
Antal anställda	1 164	919	512	1 121
Soliditet (%)	54,2	60,5	59,1	58,0
Avkastning på eget kap. (%)	4,2	9,8	neg	3,6
Avkastning på totalt kap. (%)	3,0	6,6	neg	5,0

Moderbolaget	2022	2021	2020	2019
Totala intäkter	79 498	65 075	77 927	69 116
Resultat efter finansiella poster	-36 975	-29 592	-23 314	-19 633
Balansomslutning	1 445 554	1 665 342	1 728 720	1 617 451
Antal anställda	15	14	14	13
Soliditet (%)	63,2	71,8	69,7	54,1
Avkastning på eget kap. (%)	neg	neg	neg	neg
Avkastning på totalt kap. (%)	neg	neg	neg	neg

Soliditet: Justerat eget kapital / Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital + obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

Avkastning på eget kapital: Årets resultat / Utgående justerat Eget kapital

Avkastning på totalt kapital: (Resultat efter finansiella intäkter och kostnader + räntekostnader) / Utgående balansomslutning

TVISTER

Det förekommer inga väsentliga pågående tvister för koncernbolagen. Notera dock att det förekommer utredningar till följd av incidenten på Furuvik, varav Arbetsmiljöverket lagt ner sin utredning under inledningen av 2023.

INVESTERINGAR

De totala bruttoinvesteringarna i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 71 (75) mkr.

Se respektive bolags väsentliga händelser, där de större investeringarna benämns. Utöver dessa investerades i arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor liksom i underhåll av det stora fastighetsbeståndet som finns inom koncernens parker. Vidare satsade koncernen fortsatt mycket resurser på IT-utveckling och en digitalisering för en förbättrad gästupplevelse.

MEDARBETARE

Medelantal anställda uppgick under året till

1 164 (919) personer. Den väsentliga ökningen av anställda är en effekt av att vi kunde återgå till normal verksamhet under 2022 samt utökat öppethållande för framför allt Gröna Lund och Kolmården.

INFORMATION OM RISKER OCH OSÄKERHETSAKTORER

Efterfrågan på dotterbolagens tjänster påverkas av både konjunktur- och säsongsvariationer. Konjunkturläget påverkas av förändringar i den disponibla inkomsten som styrs av bl a räntenivåer, sysselsättningsgrad och skatter. Den faktor som påverkar koncernens utfall mest, och som är minst påverkbar, är vädret. Vädrets variationer har påverkan under perioder, men över tid har det inte någon långsiktig påverkan. Kortsiktigt påverkar dock vädret våra gästers beteenden direkt, vilket ofta är avgörande för om de skall besöka våra parker eller inte. Då koncernens verksamhet är säsongsbetonad och främst sker under sommarhalvåret, kan dåligt väder under ett fåtal månader få relativt stora resultateffekter för ett specifikt år. Detta i sin

tur medför lägre kassaflöde och således lägre investeringsutrymme.

I dessa tider bör även risken för en pandemi nämnas. I en sådan krissituation som vi nu upplevt med besöksrestriktioner för våra parker blir det naturligtvis en väsentlig ekonomisk påverkan, då vår affär är säsongsbetonad och bygger på upplevelser tillsammans med andra. Alla bolagen har detaljerade planer för åtgärder för att leverera en smittsäker produkt, där säkerheten alltid kommer i första hand.

Andra risker är bygglovsprocesserna för koncernens satsningar, där överklaganden kan medföra osäkerheter och förseningar.

Koncernens finansiella risker är begränsade, men består av en ränte- och valutarisk. Om räntan skulle gå upp kraftigt påverkar detta således koncernens räntekostnader. Valutarisken består framför allt i att nya större attraktionsinköp sker i utländsk valuta. Om kronan försvagas innebär det att framtida investeringar blir dyrare. Vid be-

slut om investering säkras framtida betalningar i utländsk valuta genom valutaterminer i enlighet med koncernens finanspolicy.

Hög säkerhet är grundläggande för verksamheten och ett viktigt inslag i vårt utbildningspaket för våra anställda. Säkerhetsarbetet är inriktat på att förebygga skador och risker. I koncernen är den största risken, ur ett ekonomiskt perspektiv, om en allvarig olycka/incident skulle inträffa och konsekvenserna därav.

FINANSPOLICY

Parks and Resorts hantering av finansiella risker regleras i en finanspolicy som fastställs av styrelsen. Policyen anger hur ansvaret för finansverksamheten ska fördelas inom koncernen, vilka finansiella risker koncernen är beredd att ta samt riktlinjer för hur riskerna ska begränsas. Strategin är att minimera och kontrollera finansiella risker samt eliminera finansiell spekulation.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Parks and Resorts upprättar en hållbarhetsrapport som finns publicerad på bolagets hemsida www.parksandresorts.com.

Vi har ett långsiktigt perspektiv som kräver att vi tar ansvar för den påverkan vår verksamhet har på omvärlden. Biologisk och samhällelig mångfald står högt på vår agenda. När djurparkers verksamhet ifrågasätts alltmer är det viktigt att vi förklarar hur vi jobbar med utbildning, bevarande av hotade arter och forskning. Genom Kolmården Foundation arbetar vi med att skydda hotade djurarter och bevarandet av den biologiska mångfalden. Vårt ansvar att utbilda våra besökare om djur och natur gör att de kan inspireras att vara med och vända den negativa utvecklingen.

Koncernens hållbarhetsarbete kan sammanfattas kortfattat i tre riktlinjer som vi kallar för Vår Kompass.

Vi ska vara en park för alla: Våra parker ska vara till för alla gäster, medarbetare, djur, det omgivande samhället och framtida generationer. Vi tar ansvar där våra verksamheter berör och strävar efter att vår påverkan ska vara positiv.

Vi vill göra stort intryck men litet avtryck: Att leverera magiska helhetsupplevelser är det vi gör bäst och det ska vi göra på ett så resurseffektivt sätt som möjligt.

Vi gör hellre rätt än lätt: Hållbarhet är aldrig svart eller vitt och med forskning och utveckling förändras bilden ständigt. Vi värjer dock inte för det komplexa eller det som är svårt att kommunicera, utan våra beslut ska alltid vara grundade på kunskap och fakta. För att klara det tar vi hjälp av de som kan mer.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Koncernen bedriver djurverksamhet på sina anläggningar i Kolmården och Furuvik. Dessa verksamheter har tillstånd enligt miljöbalken enligt följande: Tillstånd enligt 40§ artskyddsförordningen att offentligt förevisa djur av vilda arter samt godkännande för offentlig förevisning av djur enligt 37§ djurskyddsförordningen. Vidare har Kolmårdens Djurpark och Furuvik tillstånd att hålla vilt i hägn, vård & rehabilitering av vilt samt är godkända anläggningar enligt 2§ SJVFS 1996:24 för införsel av djur mm.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Koncernen

Den 9 januari 2023 tillträdde Jan Eriksson tjänsten som vd för Gröna Lund. Jan Eriksson var tidigare CIO för koncernen.

Regeringen har fattat beslut om elstöd till företag som en kompensation för höga elpriser. Stödperioden gäller för period innan bokslut 2022, men då det inte finns någon utfärdad författning för stödet, har inget preliminärt elstöd reserverats för i årsbokslutet, i enlighet med Bokföringsnämndens rekommendation.

Under februari meddelade Arbetsmiljöverket att inga ytterligare tillsynsinsatser krävs från deras sida gällande incidenten med schimpansrymningen och polisen har meddelat att de lagt ned förundersökningen om arbetsmiljöbrott mot Furuvik. Polisen har sedan tidigare upprättat en anmälan mot Furuvik om brott mot djurskyddslagen. Det har även inkommit två anmälningar från privatpersoner; en om framkallande av fara för annan och en om djurplågeri. Även länsstyrelsens utredning av händelsen ur ett djurskyddsperspektiv pågår fortfarande, liksom den externa utredning som moderbolaget låter revisionsfirman EY genomföra.

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Förändringar i eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	10 000	1 278 559	1 288 559
Disposition enligt beslut av årsstämman:			
Utdelning		-42 660	-42 660
Återbetalning preferensaktier		-210 000	-210 000
Årets resultat		33 555	33 555

Belopp vid årets utgång	10 000	1 059 454	1 069 454
----------------------------	--------	-----------	-----------

Moderbolaget	Aktie- kapital	överkurs- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	10 000	400 000	795 739	-10 393	1 195 346
Disposition enligt beslut av årsstämman:					
Utdelning			-42 660		-42 660
Balanseras i ny räkning			-10 393	10 393	0
Återbetalning preferensaktier		-210 000			-210 000
Årets resultat				-29 644	-29 644
Belopp vid årets utgång	10 000	190 000	742 686	-29 644	913 042

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	742 685 988
överkursfond	189 999 900
årets förlust	-29 643 531
	903 042 357

disponeras så att	
för preferensaktier utdelas 4 350 430 kr per aktie, totalt	21 752 150
i ny räkning överföres	881 290 207
	903 042 357

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelningen skall betalas.

Den föreslagna utdelningen reducerar bolagets soliditet till 62,60 procent och koncernens soliditet till 53,68 procent. Soliditeten är mot bakgrund av att bolagets och koncernens verksamhet fortsatt bedrivs med lönsamhet betryggande. Likviditeten i bolaget och koncernen bedöms kunna upprätthållas på en likaledes betryggande nivå.

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap 3 § 2-3 st. (försiktighetsregeln).

Utdelningen kommer att betalas den 30 juni 2023.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Koncernens Resultaträkning Tkr	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Nettoomsättning	1 539 669	1 112 120
Övriga rörelseintäkter	67 216	119 664
	1 606 885	1 231 784

Rörelsens kostnader		
Råvaror och förnödenheter	-135 328	-87 137
Handelsvaror	-51 117	-37 871
Övriga externa kostnader	-620 519	-378 682
Personalkostnader	-617 464	-464 820
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-122 772	-123 002
Övriga rörelsekostnader	-582	-623
	-1 547 783	-1 092 135

Rörelseresultat	59 103	139 649
-----------------	--------	---------

Resultat från finansiella poster		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	59	55
Räntekostnader och liknande resultatposter	-14 655	-14 077
	-14 596	-14 022

Resultat efter finansiella poster	44 507	125 627
-----------------------------------	--------	---------

Resultat före skatt	44 507	125 627
---------------------	--------	---------

Årets skattekostnad	-10 952	-24 901
---------------------	---------	---------

Årets resultat	33 555	100 726
----------------	--------	---------

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Koncernens Balansräkning Tkr	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Varumärken och andra immateriella tillgångar	255 426	252 744
	255 426	252 744
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och mark	518 937	552 347
Förbättringsutgift på annans fastighet	5 964	6 462
Park- och tivolianläggningar	623 169	676 364
Maskiner och andra tekniska anläggningar	13 318	84 558
Inventarier, verktyg och installationer	107 428	38 958
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	61 837	27 050
	1 330 653	1 385 739
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	12	0
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag	600	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	10	10
Uppskjuten skattefordran	27 197	37 029
	27 819	37 039
Summa anläggningstillgångar	1 613 898	1 675 522
Omsättningstillgångar		
Varulager m m		
Råvaror och förnödenheter	8 074	5 287
Färdiga varor och handelsvaror	27 462	16 305
Förskott till leverantörer	1 559	852
	37 095	22 444
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	14 875	12 929
Aktuella skattefordringar	6 721	7 667
Övriga fordringar	22 747	14 035
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17 957	20 654
	62 300	55 285
Kassa och bank	260 122	377 097
Summa omsättningstillgångar	359 517	454 826
SUMMA TILLGÅNGAR	1 973 415	2 130 348

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Koncernens Balansräkning Tkr	2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		
Aktiekapital	10 000	10 000
Annat eget kapital inklusive årets resultat	1 059 454	1 278 559
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare	1 069 454	1 288 559
Summa eget kapital	1 069 454	1 288 559
Avsättningar		
Uppskjuten skatteskuld	179 491	178 372
	179 491	178 372
Långfristiga skulder		
Skulder till kreditinstitut	195 897	430 863
	195 897	430 863
Kortfristiga skulder		
Skulder till kreditinstitut	236 550	24 307
Förskott från kunder	17 893	20 018
Leverantörsskulder	107 055	62 456
Skulder till koncernföretag	310	5 310
Övriga skulder	62 438	36 787
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	104 327	83 676
	528 573	232 554
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	1 973 415	2 130 348

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

Koncernens Kassaflödesanalys Tkr	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	44 507	125 627
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	123 375	123 476
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	167 882	249 103
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Förändring av varulager och pågående arbeten	-14 651	7 017
Förändring kundfordringar	-1 946	-10 337
Förändring av kortfristiga fordringar	-6 016	21 710
Förändring leverantörsskulder	44 599	28 329
Förändring av kortfristiga skulder	39 177	-32 834
Kassaflöde från den löpande verksamheten	229 045	262 989
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-5 814	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-64 823	-77 942
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	2 850
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-70 637	-75 092
Finansieringsverksamheten		
Inlösen preferensaktier	-210 000	0
Upptagna lån	0	20 000
Amortering av lån	-22 723	-2 480
Utbetald utdelning	-42 660	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-275 383	17 520
Årets kassaflöde	-116 975	205 416
Likvida medel vid årets början		
Likvida medel vid årets början	377 097	171 681
Likvida medel vid årets slut	260 122	377 097

UPPFÖRANDEKOD OCH INKÖPSPOLICYN

Bakom alla våra inköp finns ett aktivt beslut och vi agerar aldrig på slentrian utan alltid utifrån konkreta beslutsunderlag. Vi praktiserar försiktighetsprincipen där situationen kräver. Samarbetet med våra leverantörer ska kännetecknas av full uppriktighet samt ömsesidig förståelse och respekt, där kvalitet och hållbarhet är viktiga faktorer vid val av leverantör. Alla samarbetspartners och leverantörer till Parks and Resorts skriver på vår uppförandekod som ska säkerställa att de arbetar efter samma riktlinjer som oss avseende korruption, miljö, etik och arbetsförhållanden. Från vår affärsidé är steget inte långt till mänskliga rättigheter och omtanke om människors säkerhet och hälsa. Vi stödjer och respekterar nationella och internationella regelverk om mänskliga rättigheter där fokus är att uppmuntra mångfald och motverka trakasserier och diskriminering. Här ser vi att risken för kränkningar är störst i leverantörsledet. För att motverka detta har vi en ständig dialog med våra leverantörer eftersom vi tror på att relation och samarbete är vägen till transparens. Alla leverantörer antar uppförandekoden där bestämmelser om detta beskrivs.

ANTI KORRUPTION

I ambitionen att leverera parkupplevelser i världsklass ingår att agera på ett trovärdigt, korrekt och schysst sätt i alla sammanhang. Vi arbetar ständigt med att säkerställa att vi motverkar alla former av oegentligheter, både avsiktliga och oavsiktliga. Parks and Resorts har ett brett kontaktnät av leverantörer och samarbetspartners av olika slag. Vissa har vi affärsrelationer med idag, andra vill etablera en affärsrelation med oss. För många är det värdefullt att bli leverantör till oss med vår flora av starka varumärken. Därför är en viktig affärsprincip att vi i våra roller som inköpare och medarbetare inte utnyttjar eller blir utnyttjade. Ett professionellt uppträdande är avgörande för ett trovärdigt företag.

REVISORNS YTTRANDE AVSEENDE DEN LAGSTADGADE HÅLLBARHETSRAPPORTEN

Till bolagsstämman i Parks & Resorts Scandinavia AB, org.nr 556696-2493.

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2022 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Hållbarhetsrapporten omfattar sidorna 3, 6-7, 24-37, 40-41 och 51 i detta dokument.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.
Stockholm, 4 april 2023 Deloitte AB
Kent Åkerlund Auktoriserad revisor

Global Comapct

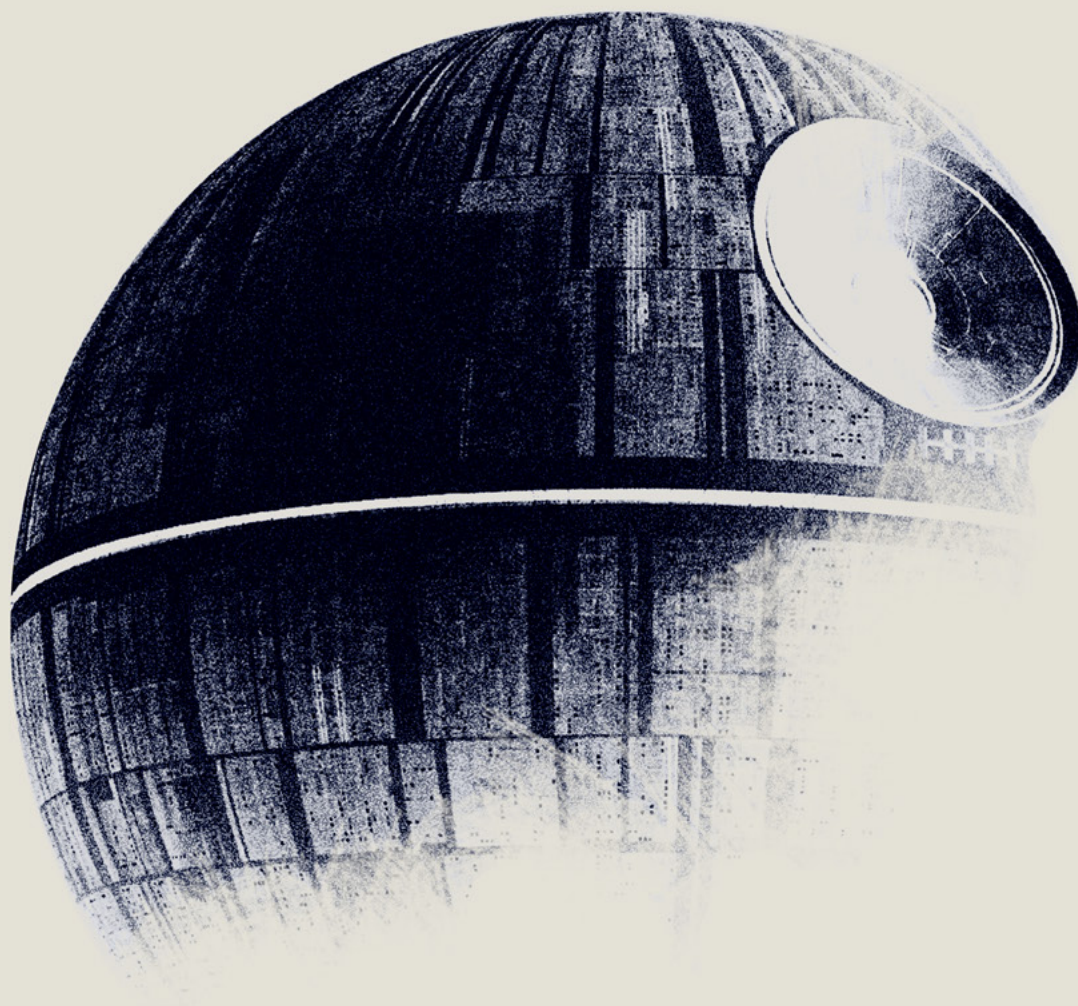
Område	Principer i Global Comapct	I den här rapporten	Parks and Resorts styrdokument och policys
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	PRINCIP 1: Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagens inflytande.	51	Uppförandekod
	PRINCIP 2: Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter.	51	Uppförandekod Antikorrup-tionspolicy
ARBETSRÄTT	PRINCIP 3: Upprätthålla föreningsfrihet och erkän-na rätten till kollektiva förhandlingar.	24, 51	Kollektivavtal Uppförandkod
	PRINCIP 4: Eliminera alla former av tvångsarbete.	51	Uppförandekod
	PRINCIP 5: Avskaffa barnarbete.	51	Uppförandekod
	PRINCIP 6: Avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter.	51	Uppförandekod
MILJÖ	PRINCIP 7: Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.	51, 7	Uppförandekod, Inköpspolicy, Kompassen
	PRINCIP 8: Ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande.	32, 28	Kolmården Foundation, Hållbar-hetsambassadörer
	PRINCIP 9: Uppmuntra utvecklandet av miljövänlig.	36	Insikt
ANTI KORRUPTION	PRINCIP 10: Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor.	51	Uppförandekod, Antikorrup-tionspolicy

FOTOGRAFER:

Rickard Monéus
Bingo Rimér
Alice Källström
Fredrik Söder
Illustration Framsida/Baksida: Lavette Film
Illustrationer i rapporten: Paloma Demanet

SKRIBENTER:

Hanna Dunér (Spoon publishing)
Jessica Johansson (Spoon publishing)

Parks and Resorts
SCANDINAVIA

